

TALOUSARVIO 2018

TALOUSSUUNNITELMA vuosille 2019 - 2020

Kunnanhallitus   4.12.2017 § 270
Kunnanvaltuusto   20.12.2017 § 56

SISÄLLYSLUETTELO

ei ole tarkistettu vastaamaan kirjan sivuja

Sivu

1.	YLEISPERUSTELUT	
1.1	Talouden yleinen kehitys	3
1.2	Kainuun alueen talous	3
1.3	Ristijärven kunta	5
1.3.1	Taloudelliset lähtökohdat	6
1.3.2	Henkilöstö	9
1.3.3	Väestölliset lähtökohdat	10
1.3.4	Työllisyys	10
1.4	Talousarvion täytäntöönpano ja sitovuus	11
2.	TALOUS	13
2.1	Talousarvion toimintakate vastuualueittain	13
2.2	Tuloslaskelma	14
2.3	Investoinnit	15
2.4	Rahoituslaskelma	16
2.5	Kokonaistulot ja –menot	17
3.	TALOUSARVIO VASTUUALUEITTAIN	19
	Vaalit, Kunnanvaltuusto, Tarkastuslautakunta	19
	Yleinen hallinto	20
	Sivistyspalvelut	29
	Tekniset palvelut	36
	Maaseutupalvelut	40
	Lupa- ja valvontalautakunta	42
4.	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	44
5.	KONSERNIN TAVOITTEET	46

LIITTEET

Kainuun sote- kuntayhtymän maksuosuus 2018
 Hallinnon tukipalveluiden maksuosuus 2018
 Kainuun pelastuslaitoksen maksuosuus 2018
 Talousarviolainat 2018

1. YLEISPERUSTELUT

1.1 Talouden yleinen kehitys

Suomen julkinen talous koostuu valtiosta, paikallishallinnosta, työeläkerahastoista ja muista sosiaaliturvarahastoista.

Valtiovarainministeriön syyskuussa 2017 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan julkisen talouden syvä alijäämä on pienentynyt asteittain viime vuosien aikana. Julkista taloutta ovat vahvistaneet hallituksen päättämät sopeutustoimet sekä viime vuonna virinnyt talouskasvu. Julkinen velka on kasvanut merkittävästi viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Lähivuosina velkaantumisen vauhti hidastuu ja velka suhteessa BKT:hen alenee.

Myönteisestä suhdannetilanteesta huolimatta julkinen talous jää edelleen alijäämäiseksi.

Väestön ikääntymisestä johtuen julkisessa taloudessa vallitsee pidemmällä aikavälillä merkittävä epätasapaino tulojen ja menojen välillä. Jotta julkinen talous olisi pitkällä aikavälillä kestävä pohjalla ja eläke-, hoito- ja hoivamenojen kasvu pystyttäisiin rahoittamaan ilman julkista taloutta vahvistavia toimia tai lisävelkaantumista, tulisi rahoitusasema olla jatkossa selvästi ylijäämäinen.

Valtiontalouden tuloja kasvatti vuonna 2016 erityisesti verotulojen hyvä kasvu. Samaan aikaan menokehitys pysyi maltillisena. Myös paikallishallinnon alijäämä supistui v. 2016 ja samansuuntainen kehitys on jatkunut vielä v. 2017. Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalouden menopaineet kohdistuvat maakuntiin, mikä helpottaa paikallishallinnon taloutta vuodesta 2020 alkaen.

Talouden kasvu lievittää työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmia. Taloudellisen aktiviteetin kasvu on lisännyt työllisyyttä alkuvuoden 2017 aikana, jolloin työllisten määrä nousi 0,6 prosenttia vuoden takaisesta. Työtunnit eivät lisääntyneet kilpailukykysovimuksesta johtuvasta työajan pidentämisestä huolimatta yhtään enempää. Työttömyysaste pysynyt 8,7 prosentissa. BKT:n kohtuullisen nopeana jatkuva kasvu vuosien 2018 – 2019 parantaa edelleen työllisyyttä ja samalla työttömien määrä laskee. Työllisten määrän ennustetaan kasvavan 0,8 prosenttia vuonna 2018 ja 0,5 prosenttia vuonna 2019. Työllisyysaste nousee 70,5 prosenttiin vuonna 2019. Ennusteissa on oletettu, että palkankorotukset pysyvät maltillisina ja työllisyyttä tukevana ennustejakson aikana.

Vuonna 2017 ansiotaso kehittyi pääosin KIKY-sopimuksen mukaisesti. Sopimuspalkkoja ei ole korotettu ja julkisen sektorin lomarahojen leikkaukset olivat 30 prosenttia. Sopimuspalkkojen arvioidaan laskevan keskimäärin 0,3 prosenttia. Koko talouden palkkasumman ennustetaan kasvavan 1,8 prosenttia vuonna 2017. Vuoden 2018 palkankorotuksista neuvotellaan toimialoittein. Ansiotason ennustetaan kasvavan 1,4 prosenttia vuonna 2018 ja 1,6 prosenttia vuonna 2019.

Kuluttajahintojen nousu on vuoden 2017 toisella neljänneksellä oli 0,8 prosenttia. Vuoden 2017 hintojen nousuksi ennustetaan 0,9 prosenttia ja vuoden 2018 aikana kuluttajahintojen ennustetaan nousevan 1,5 prosenttia.

Kuntatalouden (paikallishallinnon) alijäämä oli viime vuonna 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämä pieneni toista vuotta peräkkäin. Menot kasvoivat maltillisesti, mikä johtui mm. vuoden 2017 lomarahaleikkausten kirjaamisesta lomamääräytymisvuoden mukaisesti. Myös investointimenot kasvoivat vain vähän. Tuloista erityisesti valtionosuudet kasvoivat mm. valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistamisesta. Samasta syystä vuoden 2018 valtionosuudet nousevat vain hyvin vähän tai laskevat kunnasta riippuen. Paikallishallinnon alijäämä pienenee edelleen tänä vuonna. Menoja supistavat KIKY-sopimuksen toimenpiteet, kuntatyönantajan eläkemaksujen alentuminen ja hallituksen linjaamat sopeutustoimet. Lisäksi

kunnat ja kuntayhtymät jatkavat toimintansa tehostamista ja talouden sopeuttamista menojen kasvun hillitsemiseksi.

Paikallishallinnon alijäämä kasvaa vuosien 2018 ja 2019. Kulutusmenoja kasvattavat hoiva- ja hoitopalvelujen tarpeen lisäys ja mm. pieni- ja keskituloisten päivähoitomaksujen alentaminen vuoden 2018 alusta, minkä arvioidaan lisäävän päivähoiton kysyntää. Lisäksi korjausvelka ja investoinnit pysyvät mittavina. mutta menopaineet helpottuvat vuodesta 2020 lähtien, kun so-ten tehtävät siirtyvät maakunnille.

Verotulojen kasvun arvioidaan jäävän vuonna 2018 vaatimattomaksi. Hallitus on perunut esi-tyksensä kiinteistövero- ja ylärajojen korottamisesta, millä toimenpiteellä oli tarkoitus kompensoida kunnille päivähoitomaksujen alentamisesta johtuva tulomenetyk- Vuoden 2017 yhteisöveron poikkeuksellisen hyvä kasvu johtuu kertaluontoisista tekijöistä, joiden vaikutus ei vaikuta enää vuonna 2018. Yhteisöveron tuotto laskee ensi vuonna.

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

Lähde: Tilastokeskus v. 2015 – 2016 , Ennusteet vv. 2017 – 2020 VM 19.9.2017

Prosenttia	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BKT, määrän muutos	0,0	1,9	2,9	2,1	1,8	1,3
Palkkasumman muutos	1,0	1,5	1,8	2,2	2,1	2,8
Yleinen ansiotaso, muutos	1,4	1,1	0,3	1,4	1,6	2,4
Kuntien ansiotaso, muutos	0,8	0,9	-1,1	1,1	1,4	3,6
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	8,1	7,8	7,5
Kuluttajahintojen muutos	-0,2	0,4	0,9	1,5	1,5	1,8
Valtionosuusindeksin muutos*	0,6	0,0	-0,7	0,0	0,0	1,2

*Indeksissä on huomioitu lomarahojen leikkaus v. 2017 ja palautuminen vuonna 2020

Kuntatalouden kehitys vuosina 2016 - 2020

Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma 2018 - 2021

mrd. euroa	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Toimintakate	-27,56	-27,78	-27,05	-27,48	-28,08	-10,62
Verotulot	21,8	22,1	22,5	22,6	23,3	12,1
Käyttötalouden valtionosuus	8,2	8,8	8,6	8,6	8,3	2,5
Muut rahoituserät, netto	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
Vuosikate	2,70	3,42	4,34	3,97	3,78	4,72
Poistot	-2,6	-2,7	-2,8	-2,9	-3,0	-2,9
Satunnaiset erät, netto	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilikauden tulos	0,36	1,08	1,81	1,33	1,04	2,24
Tulorahoituksen korjauserät	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Tulorahoitus	2,4	3,2	4,1	3,7	3,5	4,4
Investoinnit, netto	-3,2	-3,3	-3,6	-3,6	-3,8	-3,3
Rahoitusjäämä	-0,83	-0,11	0,51	0,09	1,12	0,41
Lainakanta	17,40	18,10	17,63	17,60	17,89	13,98
Rahavarat	5,11	5,68	5,68	5,68	5,68	5,74

Talouden paraneminen vuonna 2020 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja.

Rahoitusjäämä = toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto

Tulorahoitus = vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät.

1.2 Kainuun alueen talous

ELY-keskuksen julkaiseman Alueelliset kehitysnäkymät –mukaan Kainuussa laaditaan tämän vuoden aikana uusi maakuntaohjelma, missä yhteydessä päivitetään kuva alueen vahvuuksista ja tulevaisuudesta sekä valitaan kehittämisen painopistealueet. Toistaiseksi kehittämistyötä tehdään nykyisen maakuntaohjelman perusteella. Vision mukaan Kainuu on vuonna 2035 hyvinvoiva ja elinvoimainen.

Kainuun väestökehitys on ollut vähenevä. Kehityksen suunnan muuttaminen edellyttää suurta määrää nuoria ja työikäisiä asukkaita Kainuuseen. Väestön ikärakenne kehittyy päinvastaiseen suuntaan kuin on tavoiteltu. Vanhushuoltosuhte on maan korkeinta tasoa ja se vaihtelee merkittävästi Kainuun kuntien välillä ja erot kasvanevat tulevina vuosina. Myöskään BKT asukasta kohden ei ole noussut Kainuussa tavoitteen mukaisesti.

Valtaosa Kainuun yrityskannasta (93 %) on pieniä, alle 10 työntekijän yrityksiä. Lisäksi yrittäjien keski-ikä on korkea. Kainuu tarvitsee työpaikkoja. Elinkeinotoiminnan kehittämisen kärjillä (teknologia, biotalous, matkailu ja palvelut sekä kaivannaisala) haetaan investointeja, kasvua, yrityksiä ja työtä. Elinkeinotoiminnan suunta on positiivinen. Kainuun sopeutumiskykyä parantaa se, että aluetalouden tukijalkoja on useammilla aloilla kuin aiemmin. Yritysten liikevaihdot ovat kasvussa. Rakentamisen pitkään jatkunut taantuma on taittunut. Rakentamisen positiivisuutta lisää Kainuun uuden sairaalan rakentaminen. Kainuu on bioenergian hyödyntämisessä yksi Suomen kärkimaakuntia. Biotalous laajentamiseen on Kainuussa hyvä tahtotila.

Kainuun maaseudun kehittämisessä tavoitellaan luomu- ja lähiruuan tarjonnan lisäämistä. Tilamäärien arvioidaan vähenevän 3-5 %:n vuosivauhdilla maidon ja lihantuotannossa. Kainuussa maidon tuotanto on absoluuttisesti noussut viime vuosina ainoana maakuntana Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Toisaalta alueella on vain muutama suuryritys, joiden toimintaan kohdistuvilla suhdannevaihteluilla on merkittävä vaikutus aluetalouteen ja työllisyyteen. Vastakohta Kajaanin seutukunnan ja muun maakunnan välillä on suuri ja se vaikuttaa kasvavan kaikilla sektoreilla.

Kainuun työllisyystilanne on parantunut merkittävästi. Työttömien määrä on laskenut ja työvoiman kysyntä lisääntynyt. Osaavan työvoiman saatavuus alkaa olla haasteellisempaa, mutta se ei ole näkynyt vielä merkittävänä rekrytointiongelmien kasvuna.

Elokuun työllisyyskatsauksen mukaan Kainuun TE-toimistossa oli elokuun 2017 lopussa 3 919 työtöntä työnhakijaa. Työttömyys oli laskenut edellisestä vuodesta 17,1 prosenttia ja oli elokuussa 11,8 prosenttia. Määrä on hyvin lähellä valtakunnan keskiarvoa. Nuorten työttömyys on laskenut eniten. Nuorten, alle 25 –vuotiaiden osuus työttömistä oli 13,9 prosenttia. Vastaavana aikana avoimia työpaikkoja oli 453 kpl.

Kainuussa asui vuoden 2017 elokuun lopussa 74 223 henkilöä. Vuoden 2016 lopusta väestö väheni 580 henkilöllä. Vuoden 2016 lopussa yli 65 –vuotiaiden osuus väestöstä oli 25,7 prosenttia. Väestöllinen huoltosuhte vuonna 2016 oli 66,7. Mikäli työikäisten määrä vähenee ennusteiden mukaisesti, kasvaa työssäkävien huoltotaakka entisestään.

Kainuun kuntien yhteenlaskettu kertynyt ylijäämä oli vuonna 2016 tilastokeskuksen keräämien ennakkolisten tilinpäätöstietojen mukaan 116,8 milj. euroa ja 1 561 €/asukas. Ylijäämä kasvoi 3,6 milj. euroa vuodesta 2015. Lainaa Kainuun kunnilla oli yhteensä 2 516 €/asukas. Lainamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 9,6 prosenttia. Konsernin lainakanta oli 6 260 €/asukas, lisäys 557 €/as.

1.3 Ristijärven kunta

1.3.1 Taloudelliset lähtökohdat

Ristijärven kunnan vuoden 2018 talousarvion laadinnassa on lähtökohdaksi ollut alijäämäisen kehityksen pysäyttäminen suunnitelmakaudella. Talousarviovuodelle kunnanhallitus asetti ohjeksi toimintakateasettasolla kahden prosentin menojen vähennyksen vuoden 2016 tilinpäätöksestä omasta toiminnasta laskettuna.

Suunnitelmavuosille asetettu tavoite viiden prosentin menojen vähentämisestä kunnan omasta toiminnasta edellyttää myös arvovalintojen tekemistä. Vuoden 2019 osalta talouden sopeuttamistoimia kartoitetaan kevään 2018 aikana.

Ristijärven kunnan taloudellinen tilanne on uuteen talousarviovuoteen lähdeittäessä kohtuullinen, sillä kunnalla ei ole aikaisemmilta vuosilta rasitteena kattamattomia alijäämiä. Kertynyttä ylijäämää vuoden 2016 tilinpäätöksessä oli 1,9 milj. euroa. Lisäksi kunnalla on investointivaraukseen siirretty ylijäämää 0,5 milj. euroa. Valtionosuuksien 0,3 milj. euron väheneminen ja samanaikainen verotulokertymän aleneminen edellyttävät kuitenkin kunnalta toimenpiteitä terveen talouden turvaamiseksi jatkossa.

Verotulojen ja valtionosuuksien lähempi tarkastelu jäljempänä Tulo- ja menolajikohtaisen tarkastelun osioissa. Kunnanhallitus on tehnyt valtuustolle esityksen veroprosenttien säilyttämisestä vuoden 2017 tasossa.

Syyskuun ennusteen mukaan vuoden 2017 talouden toteuma on lähellä nollatulosta. Vuodelle 2018 laaditun talousarvion tilikauden tulos on poistojen jälkeen 291 110 euroa alijäämäinen.

Toimintakate on -10 462 285 euroa ja 1,3 prosenttia vähemmän kuin tilinpäätöksessä 2016. Vuosikate on 148 505 euroa ja 110 €/asukas vuoden 2016 lopun asukasluvulla.

Talousarviovuoden nettoinvestoinnit ovat 155 000 euroa. Merkittäviä investointeja vuoden 2018 talousarvioon ei sisälly.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

Toimintatuotot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, avustuksista ja muista tuotoista. Yhteensä ulkoisia toimintatuottoja arvioidaan saatavan 2 778 613 euroa, mikä on 2,1 prosenttia enemmän kuin tilinpäätöksessä 2016. *Myyntituotoista* 79 prosenttia on maatalouslomituksen tulevia Melan korvauksia. Muita merkittäviä myyntituottoja kertyy ateriapalvelun myynnistä, kaukolämmön myynnistä ja puunmyynnistä.

Maksutuotoista 83,3 prosenttia on lomitushallinnon tuloja. Muita maksutuottoihin sisältyviä eriä ovat lasten päivähoidon maksut ja rakennusvalvonnan lupamaksut. *Muista tuotoista* (462 888 €) kiinteistöjen vuokratuloja on 88 prosenttia. Kainuun Sote ky:ltä laskutettavia vuokratuloja talousarvioon sisältyy 242 740 euroa.

Toimintakulut alenevat vuoden 2016 tilinpäätöksestä 1,5 prosenttia. Kainuun Sote – kuntayhtymän maksuosuus on alenee 1,6 prosenttia ja noin 115 000 euroa vuodesta 2016. Kainuun liiton maksuosuus alenee vajaan prosentin. Pelastuslaitoksen maksuosuus puolestaan kasvaa 6,2 prosenttia vuoden 2016 tasosta, mutta ei juurikaan vuodesta 2017. Tukipalvelut (talous- henkilöstö- ja atk-palvelut) maksavat 5,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016 ja 5,0 prosenttia vuoden 2017 ennakkomaksuun verrattuna.

Kainuun sote –kuntayhtymän, Kainuun liiton ja pelastuslaitoksen maksut

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kainuun Maakunta – ky / Kainuun Sote ky	6 530 262	6 982 062	7 189 993	7 321 700	7 077 000
Tukipalvelut	76 401	74 090	79 303	79 137	75 172
Kainuun liitto	45 431	45 649	45 691	44 100	43 750
Kainuun pelastuslaitos	123 142	120 105	120 872	126 500	128 380

Henkilöstökulut alenevat vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattuna 1,5 prosenttia ja vuoden 2017 talousarviosta 6,1 prosenttia. Muutokseen vaikuttavat eläkemenoperusteisten eläkemenojen väheneminen ja muutokset palkkojen sivukuluprosenteissa.

Palvelujen ostoihin varattu määräraha alenee 0,4 prosenttia ja noin 38 000 euroa vuodesta 2016. Muutos vuoteen 2016 ilman Sote ky:n, pelastuslaitoksen ja Kainuun liiton maksuosuutta on -1,6 prosenttia ulkoisista menoista laskettuna.

Aineiden ja tarvikkeiden ostoon varattu yhteenlaskettu määräraha nousee 2,7 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätöksen tasosta.

Avustuksiin on varattu 251 510 euroa. Määrä sisältää muun muassa lasten kotihoidon tuen ja sen kuntalisän, vauvarahan ja avustuslainojen lyhennykset, tieavustukset sekä työmarkkina-tuen kuntaosuuden. Avustuslainoja lyhennetään eli kirjataan avustuksiin vuonna 2018 yhteensä 8 250 euroa. Suunnitelmavuosien 2019 – 2020 lyhennykset ovat yhteensä 26 880 euroa.

Valtionosuudet ovat merkittävä osa kunnan tulorahoituksesta ja niiden aleneminen on korvattava kunnan oman toiminnan kuluja vähentämällä. Vuonna 2018 valtionosuuksia saadaan kuntaliiton laskelman mukaan 304 256 euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Laskelmaan sisältyy muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus vuoden 2017 päätöksen mukaisena. Tältä osin määrä tulee muuttumaan. Noin puolet vähenemisestä aiheutuu verotuloihin perustuvasta tasauksesta. Lopulliset tiedot talousarviovuoden valtionosuuksista saadaan joulukuun lopussa.

Ennakkotieto vuoden 2018 valtionosuuksien määrästä (Lähde: Kuntaliitto 6.11.2017)

Suunnitelmavuodet 1 000 €

	Arvio 2018	Päätös 2017	Muutos 2018/2017	Arvio 2019	Arvio 2020
Verotulotasaus	939 882	1 081 733	-144 871	940	940
Peruspalvelut, laskennallinen - rahoitusosuus 3540,31 € / as vuonna 2017	9 872 474 -4 761 717	10 13 753 -4 900 590			
Peruspalvelujen valtionosuus	5 110 757	5 273 163	-162 406	5 111	5 111
Opetus- ja kulttuuritoimen vo - rahoitusosuus €/as	69 790 -343 586	69 790 -343 586			
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	-273 796	-273 796			
Yhteensä	5 776 843	6 081 100	-304	0	0

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus vuoden 2017 tasossa. Rahoitusarvio: Kuntaliitto

Verotuloja arvioidaan saatavan 0,4 prosenttia enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä, mutta vuoden 2017 talousarvioon verrattuna verotulot eivät kasva. Ristijärven kunnan verotulojen perusteena olevat ansiotulot alenivat 1,24 prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2016. Vuoden 2018 yhteenlaskettu kertymä ei juurikaan kasva tästä vuodesta. Muutokset ovat marginaalisia.

Yhteisöveroa arvioidaan saatavan talousarviovuonna 490 000 euroa. Kiinteistöveroa arvioidaan saatavan 822 000 euroa, kun vuoden 2016 toteuma oli 846 000. Hallitus luopui kiinteistöveron ylärajojen korottamisesta vuodelle 2019. Alarajojen tarkistus ei aiheuta muutoksia Ristijärven kunnan kiinteistöveroprosentteihin.

Kiinteistöveron määrään vaikuttaa kunnan päättämien prosenttien ohella kiinteistöjen arvon kehitys. Vuonna 2017 voimalaitosveron osuus on 53,9 prosenttia laskennallisesta kiinteistöverosta.

Verotulojen kertymä vv. 2015 – 2016 sekä ennuste ta 2018 ja taloussuunnitelmavuodet 2019 – 2020
1000 € /toteutuneet tilitykset (Verotuloja tilitetään kalenterivuoden aikana usealta verovuodelta.)

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Kunnallisvero-%	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Kunnallisverotilitykset	3 895	3 537	3 700	3 547	3 547	3 547
Kiinteistöverotilitykset	771	846	825	822	822	822
Yhteisöverotilitykset	468	435	389	490	490	490
Yhteensä tilitykset	5 134	4 819	4 914	4 859	4 859	4 859
Efektiiivinen veroaste	13,79	13,75	13,32	13,29	13,40	9,36

Efektiiivinen veroaste kuvaa verovähennysten osuutta verotettavista tuloista eli kuvaa kunnan saamaa todellista tuottoa verotettavista tuloista.

Maksuunpantujen verojen muutos (lähde: verohallinto 19.10.2017, 2017, v. 2018 Kuntaliitto)
Maksuunpano ao. verovuodelta

	2016 1000 €	Muutos 2015/2016	Ennakkotieto v. 2017 1000 €	Muutos 2017/2016	Arvio v. 2018 1 000 €
Kunnallisvero	3 671	-1,2 %	3 594	-2,1 %	3 596
Osuus yhteisöverosta	485	3,3 %	494	1,8 %	482
Maksuunpantu kiinteistövero	844	8,5%	835	-1,1 %	835
Maksuunpannut verot yhteensä	5 000		4 923	-1,5 %	4 854

Veroprosentit 2018

Kunnallisveron %	21,50
Kiinteistöveron taso, %	
*yleinen	1,15
*vakituinen asuinrakennus	0,55
*muut kuin asuinrakennukset	1,55
*voimalaitos	3,10
* yleishyödyllinen yhteisö	0,00

Verotuksellisten tulojen kehitys

1000 euroa

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TS 2018	Ts 2019	Ts 2020
Verotulot	4 768	5 134	4 819	4 914	4 859	4 859	4 859
Valtionosuudet	5 837	5 791	6 087	6 047	5 777	5 777	5 777
Yhteensä tilitykset	10 605	10 925	10 906	10 961	10 567	10 636	10 636

Talousarviolainat

Ristijärven kunnalla on Kuntarahoitus Oyj:n pitkäaikaista lainaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä 3,5 milj. euroa. Lisäksi konserniyhtiöltä otettua lainaa on jäljellä 615 887 euroa. Jo nostettujen lainojen vuosilyhennykset vuonna 2018 ovat 530 000 euroa. Konserniyhtiön lainan lyhentämiseen on varattu 50 000 euroa. Uutta lainaa on budjetoitu otettavaksi 800 000 euroa. Rahoituslaskelmaan otetun lainavaruuden toteutuessa on kunnan *pitkäaikaisen* velan määrä vuoden 2018 lopussa 4,0 milj. euroa ja 3 100 €/as. Asukaslukuna on käytetty arvioitua 2018 vuoden toteutuvaa asukaslukua. Korkotason ennakoidaan pysyvän edelleen alhaisena, joten korkomenot on budjetoitu vuoden 2017 tasossa.

Lyhytaikaiset kassalainat

Ristijärven kunnalla on Kuntarahoituksen 2,5 milj. euron kuntatodistusohjelma, jota käytetään tilapäiseen maksuvalmiuden turvaamiseen. Talousarvion laadintahetkellä nostettuna on 1,2 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana kuntatodistusohjelman mukaista maksuvalmiuden turvaamiseksi otettua lainaa lyhennettiin 300 000 euroa. Kassalainan korkotaso on ollut alkuvuodesta 2017 lähtien 0,0 prosenttia.

1.3.2 Henkilöstö

Vuoden 2017 talousarvioon sisältyvä henkilöstön määrä oli 202, mistä maatalouslomittajien osuus oli 153. Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2017 talousarviossa oli lomittajat mukaan lukien 85. Vuoden 2018 talousarvioon ei sisälly henkilöstömuutoksia vakinaisen henkilöstön osalta vuoden 2017 lopun tilanteeseen verrattuna, lukuun ottamatta rakennustarkastusta, jonka osalta palvelun tuottaa sopimukseen perustuen Hyrynsalmen kunta. Ostettava työpanos on keskimäärin 1,5 päivää viikossa. Sijaisia käytetään niillä toimialoilla, joissa se tehtävien hoidon ja palvelujen tuottamisen turvaamiseksi on välttämätöntä. Henkilöstö palvelu- ja tehtävälueittain on esitetty talousarviokirjan sivulla 44 olevassa taulukossa.

Palvelualue	TP 2016	TA 2017	TA 2018	sis. määräaikaisia
Hallinto ja tukipalvelut	14	13	13	1 tp 2016
Sivistyspalvelut	29	28	29	4 tp 2016, 6 ta 2018
Tekniset palvelut	8	5	5	3 tp 2016, 1 ta 2018
Lomituspalvelut	70,0	158	151	25 tp 2016,
Yhteensä ilman tukityöllistettyjä	121,0	204	198	

Henkilöstömenojen osuus ulkoisista käyttötalousmenoista vuonna 2018 on 30,9 prosenttia. Muutos vuoteen 2016 on -1,5 prosenttia ja vuoden 2017 talousarvioon -6,1 prosenttia. Talouden tasapainottamisohjelmaan sisältyvä suositus palkattomien virka- ja työlomien pitämiseen jatketaan toistaiseksi voimassa olevana. Henkilöstömenoja alentavat KIKY-sopimukseen sisältyvä lomarahojen leikkaus 30 prosenttia, mikä on voimassa vuoteen 2019 saakka. Lisäksi kunnan ohjeistus vuosilomien jaksottamisesta niin, että kesälomakauden ulkopuolisesta loman osasta saa enimmillään (38 pv:n loma) jättää seuraavan vuoden aikana pidettäväksi 10 päivää. Ohjeistuksella vähennetään lomapalkkavelasta aiheutuvaa kulua. Myöskään uusia säästövapaita ei myönnetä.

Eläkemenoperusteinen eläkemaksu on vuonna 2018 Kevan 13.10.2017 päivätyn ennakkolaskelmuksen mukaan 257 970 euroa. Maksu pienenee on vuoden 2016 maksusta 27,7 prosenttia. Vuoden 2017 ennakkomaksuun verrattuna muutos on -1,7 prosenttia. Varhemaksun osalta Keva ei julkaise ennakkolaskelmia. Talousarvio on laadittu varhemaksun osalta vuoden 2017 tasossa.

Henkilöstöjohtamisen tavoitteena on henkilöstön tukeminen muutoksessa, työssä jaksamisen tukeminen muun muassa pyrkimällä mahdollisuuksien mukaan järjestämään osa-aikatyötä osittain työkykyisille. Henkilöstön omaehtoista kunnon ylläpitoa edistetään liikuntasetelin avulla. Työnantaja mahdollistaa henkilöstön osallistumisen työkykyä ylläpitäviin kuntoutuksiin. Virkistystoiminnassa henkilöstölle pyritään järjestämään kaksi TYKY-iltapäivää vuoden aikana. Henkilöstölle suunnattujen tiedotustilaisuuksien (henkilöstövartti) säännöllistä järjestämistä jatketaan.

Kunta tarjoaa harjoittelupaikkoja opiskelijoille toimialoilla ja tehtävissä, joissa se on mahdollista ja opiskelijan kannalta tarkoituksenmukaista.

Vanhuseläkepoistumaennuste 2017 - 2036: lukumäärä ja %:ia henkilömäärästä v. 2013 (Kainuu) v. 2015 Ristijärvi (Kuntien eläkevakuutus 2017)

Aikajana	2017 - 2020	2017 - 2025	2017 - 2030	2017 - 2036
Ristijärvi	13 /12,2 %	35/33,7 %	56/54,5 %	75/73,3 %

Prosenttia: eläkkeet vuoden 2015 tilanteesta.

1.3.3 Väestölliset lähtökohdat talousarviovuoteen 2018

Ristijärven kunnassa oli syyskuun lopussa 2017 tilastokeskuksen mukaan 1307 asukasta. Vuoden 2016 lopun virallinen asukasluku oli 1345, joten asukasluku on laskenut 2,8 prosenttia ja 38 henkilöä. Ikärakenteen osalta muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ovat vähäisiä. Yli 65 –vuotiaiden osuus väestöstä oli tilastokeskuksen ennakkollisen ikärakennetiedon mukaan kesäkuun 2017 lopussa 36,3 prosenttia ja alle 15 –vuotiaiden osuus 10,1 prosenttia. Vastaavat luvut vuoden 2016 lopussa olivat 10,4 ja 35,9 prosenttia. Asukasmäärä on alentunut enemmän nettomuuton kuin luonnollisen vähenemän perusteella.

Kunnan vaikuttaa osaltaan omilla toimenpiteillään kunnan houkuttavuuteen asuinkuntana ja siihen, että sitä kautta kunnasta poismuutto pysähtyy. Väestön väheneminen vaikuttaa niin valtionosuuksien kuin verotulojenkin määrään eli tuloihin, joilla pääosin rahoitetaan kunnan palveluvarustus.

Väestöennuste 2015 – 2030 (Tilastokeskus 2025 - 2035)

	2016	Ennako väkiluku 30.9.2017	2017	2018	2025	2030	2035
Ristijärvi	1 345	1 307	1 310	1 300	1 244	1 206	1 181
Kajaanin seutu	52 821	52 479	52 465	52 300	54 402	53 725	53 088
Koko Kainuu	74 790	74 114	74 070	73 800	73 340	71 487	69 871

Väestömäärän on arvioitu olevan talousarviovuoden 2018 lopussa 1 300 ja Kainuussa 73 800.

1.3.4 Työllisyys

TEM:in työllisyyskatsauksen mukaan Kainuun työttömyys on laskenut yhdenjakoisesti kaksi vuotta. Joillakin aloilla on jo esiintynyt työvoimapulaa. Vaikeasti työllistyvien pitkäaikaistyöttömienkin määrä on vähentynyt lähes kolmanneksen vuodesta 2016. Kainuussa työttömien osuus työvoimasta oli syyskuun 2017 tilastojulkistuksen mukaan 11,3 prosenttia. Kajaanin seutukunnassa työttömyys on jo laskenut samalle tasolle kuin maassa keskimäärin. Ristijärvellä oli työttömänä työnhakijana syyskuussa 2017 yhteensä 42 henkilöä. Muutos vuoden takaiseen on -37 prosenttia. Alle 20 –vuotiaita Ristijärvellä ei ollut yhtään henkilöä työttömänä. Ainoana kuntana Kainuussa Ristijärvellä ei ollut avoimena yhtään työpaikkaa.

Työpaikkojen puute omassa kunnassa voi johtaa siihen, että koko maan parantunut työllisyys-tilanne aiheuttaa kunnasta työn perässä pois muuttoa ja asukasluvun laskua.

Työllisyyden hoidon palvelujen tuottamisessa tapahtuu muutos vuoden 2018 alusta, kun Paltamon työvoimayhdistyksen hoitamat palvelut siirtyvät Paltamon kunnan tuottamiksi. Kunnanhallitus hyväksyi tätä koskevan sopimuksen elokuussa 2017. Samoin vastaavan sopimuksen ovat hyväksyneet Hyrynsalmen ja Puolangan kunnat. Palvelun sisältö säilyy samanlaisena. Merkittävänä osana sopimuksen mukaisessa toiminnassa on eläkeselvittelyjen tekeminen ja sitä kautta työttömistä työnhakijoista niiden henkilöiden poistumista, jotka sinne eivät enää kuuluisi heikentyneen työkyvyn perusteella.

Kainuun Sote ky:n tekee yhteistyötä kunnan ja kunnalle palveluja tuottavan tahon kanssa yhteistyötä kuntouttavan työtoiminnan osalta. Haasteena Ristijärvellä on ollut kuntouttavan työtoiminnan työjaksopaikkojen löytyminen. Kunnan organisaatiossa henkilöitä on sijoitettu ateria- ja puhtaanapitopalveluihin sekä teknisen tehtäväalueen kiinteistöhuoltotehtäviin. Työjaksopaikkojen tarjoaminen on niin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan, kuin myös kunnan etu.

Työllisyyden hoidon kunnalle aiheutuvista kustannuksista työmarkkinatukimaksun osuus on merkittävin yksittäinen kustannus. Vuonna 2017 kunta maksaa arviolta noin 64 800 euroa. Vuoden 2018 talousarviossa on maksuun varattu 69 000 euroa.

Työttömät työnhakijat (lomautetut ml.) ja työttömyysaste sekä muutokset

(Lähde: ELY-keskus, Työllisyyskatsaus syyskuu 2017)

	joulukuu 2016	syyskuu 2017	työttömyys- %, keskim. v. 2016	työttömyys- % syyskuu 2017
Työttömät yht.,	80	41		
josta alle 25 –v. tyött.	9	0		
yli 50 –v. tyött.	44	28		
pitkäaikaistyöttömät	18	13		
työttömyysaste			14,0	7,4
työllinen työvoima	570	557		

1.4 Talousarvion täytäntöönpano ja sitovuus

Hallintosäännön 56 §:n mukaan valtuusto hyväksyy talousarvion käyttötalousosassa palvelu-alue tai tehtäväaluekohtaiset sekä investointiosassa hankekohtaiset määrärahat, toimintatavoitteet ja tuloarviot. Valtuusto hyväksyy sitovuustason talousarvioon sisältyvänä määräykseksi. Kunnanhallitus hyväksyy erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Määräys

Talousarvion käyttötalouden sitovuustaso on **tehtäväalueen** toimintakate (netto). Kunnanhallitus hyväksyy määrärahasiirrot palvelualueen sisällä tehtäväalueelta toiselle.

Palvelualueet: yleinen hallinto, sivistyspalvelut, tekniset palvelut ja lomituspalvelut sekä valtuusto ja lautakunnat.

Hyväksytyt määrärahamuutokset tallennetaan talousarviomuutoksena keskitetysti talous-suunnitteluun (SAP Bi) hallintopalveluissa.

Investointien määrärahan sitovuustaso on hankeryhmäkohtainen. Investointiohjelman toteuttamissuunnitelman hyväksyy kunnanhallitus ja se annetaan tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Rahoitusosan sitovuustaso on valtuusto.

Talousarvion muutokset ja toimivalta muutoksiin

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvioon perustuvat palvelualueiden käyttösuunnitelmat. Tehtäväaluekohtaiset käyttösuunnitelmat hyväksyy palvelualueen päällikkö. Kunnanhallitus voi siirtää talousarvion täytäntöönpanoon liittyvää toimivaltaa alaiselleen toimielimelle ja/tai viranhaltijalle.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto, jos muutos aiheuttaa palvelualueen toimintakatteen ylittymisen ja/tai olennaisia muutoksen hyväksytyihin tavoitteisiin. Palvelualueet: yleinen hallinto, sivistyspalvelut, tekniset palvelut ja lomituspalvelut sekä valtuusto ja lautakunnat.

Kunnanhallitus hyväksyy määrärahasiirrot palvelualueen sisällä tehtäväalueelta toiselle.

Hyväksytyt määrärahamuutokset tallennetaan talousarviomuutoksena keskitetysti taloussuunnitteluun (SAP Bi) hallintopalveluissa.

Kunnanhallitus voi päätöksellään siirtää investointimäärärahaa talousarvioon sisältyvän hankeryhmän sisällä toiselle hankkeelle (esim. rakennukset) toteuttamissuunnitelman perusteella.

Rahoitusosan muutokset hyväksyy valtuusto.

Kiinteän omaisuuden ja metsäomaisuuden myynti

Kunnanhallitus voi myydä talousarviomäärärahan rajoissa kiinteää omaisuutta ja metsäomaisuutta investointien ja toimintojen rahoittamiseen tai kun se muuten on tarkoituksenmukaista.

Maksuvalmiuden turvaaminen

Ristijärven kunnalla on Kuntarahoitus Oyj:n kuntatodistusohjelma lyhytaikaisen rahoituksen hankkimista varten Kunnanvaltuusto on hyväksynyt lyhytaikaisen lainan limiitiksi 2,5 milj. euroa, mikä tarkoittaa, että kunnalla voi olla samanaikaisesti nostettuna lyhytaikaista lainaa edellä mainittu määrä. Liikkeelle lasketun kuntatodistuksen määrä lokakuun 2017 lopussa oli 1 200 000 euroa.

Hallintosäännön mukaan kuntatodistusten nostovaltuus valtuuston hyväksymän enimmäisrajan saakka on kunnanjohtajalla.

Kainuun Etu Oy:n väliaikaisrahoitus

Kainuun kunnat (Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) sekä Vaala ovat sopineet Kainuun Etu Oy:n toiminnan ja rahoituksen järjestämisestä vuosille 2017 – 2019.

Sopimuksen mukainen vuosittainen rahoituksen enimmäismäärä 200 000 euroa vuonna 2018 ja 200 000 euroa vuonna 2019. Väliaikaisrahoituksen vuosittainen jakautuminen omistajakuntien kesken perustuu kuntien edellisen vuoden asukasluukumäärään.

Kainuun Etu Oy sitoutuu maksamaan omistajakunnille vuosina 2017 – 2019 saamansa rahoituksen takaisin omistajakunnille vuoden 2021 loppuun mennessä. Väliaikaisrahoitukselle ei anneta vakuutta eikä sille makseta korkoa.

Väliaikaisrahoitus sisältyy tämän talousarvion rahoituslaskelmaosassa esitettyyn antolainasaamisten lisäykseen ja takaisinmaksu antolainasaamisten vähennyksiin.

2. TALOUS

2.1 Talousarvion toimintakate palvelualueittain (ei sisällä tp-vuoden vyörytyseriä)

1000 €

	TA 2018	TP 2016	KS 2017	TS 2019	TS 2020
Vaalit					
TOIMINTATUOTOT	1 200	70	0	1,2	0
TOIMINTAKULUT	- 5 140	-82	0	-5,1	0
TOIMINTAKATE	-3 940	-12	0	-3,9	0
Kunnanvaltuusto					
TOIMINTAKULUT	-16 220	-11 298	-14 400	-16,2	-16,2
TOIMINTAKATE	-16 220	-11 298	-14 400	-16,2	-16,2
Tarkastuslautakunta					
TOIMINTAKULUT	-9 520	-8 169	-8 850	-9,5	-9,5
TOIMINTAKATE	-9 520	-8 169	-8 850	-9,5	-9,5
Yleiset hallintopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	430 445	424 979	418 120	430,4	430,4
TOIMINTAKULUT	-8 769 967	-8 895 997	-9 213 931	-8 757,8	-8 771,3
TOIMINTAKATE	-8 339 522	-8 471 018	-8 795 811	-8 327,4	-8 340,8
Sivistyspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	103 446	162 249	79 698	79,0	79,0
TOIMINTAKULUT	-1 992 076	-2 059 008	-1 995 647	-1 970,9	-1 970,9
TOIMINTAKATE	-1 888 630	-1 896 759	-1 915 949	-1 891,8	-1 891,8
Tekninen toimi					
TOIMINTATUOTOT	1 252 022	1 347 951	1 211 151	1 226,4	1 226,4
TOIMINTAKULUT	-1 416 521	-1 524 870	-1 586 144	-1 380,8	-1 375,4
TOIMINTAKATE	-164 499	-176 919	-374 993	-154,4	-149,0
Maaseututoimi					
TOIMINTATUOTOT	2 547 148	2 484 533	2 691 199	2 547,1	2 547,1
TOIMINTAKULUT	-2 583 802	-2 511 259	-2 729 630	-2 583,8	-2 583,8
TOIMINTAKATE	-36 654	-26 726	-38 431	-36,5	-36,5
Palvelulautakunta (lakkautettu)					
TOIMINTATUOTOT	0	16	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	-3 280	-8 280	0	0
TOIMINTAKATE	0	-3 264	-8 280	0	0
Lupa- ja valvontalautakunta					
TOIMINTAKULUT	-3 300	-1 676	-3 330	-3,3	-3,3
TOIMINTAKATE	-3 300	-1 676	-3 330	-3,3	3,3
Palvelualueet yhteensä	TA 2018	TP 2016	KS 2017	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	4 334 261	4 419 799	4 400 168	4 284,2	4 283,0
Toimintakulut	-14 796 546	-15 015 639	-15 566 168	-14 727,5	-14 730,4
Toimintakate	-10 462 285	-10 595 840	-11 166 018	-10 443,3	-10 447,4

Lupa- ja valvontalautakunta: vertailuna Rakentamislautakunnan TP 2016 ja Ta 2017 luvut.

2.2 TULOSLASKELMA

1 000 €

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT	4 419 799	4 400 168	4 334 261	4 284,2	4 283,0
Myyntituotot	3 005 116	3 141 687	3 078 913	3 053,9	3 053,9
Maksutuotot	453 960	400 080	415 492	415,5	415,5
Tuet ja avustukset	88 125	54 900	40 116	15,7	14,5
Muut toimintatuotot, josta	872 598	803 501	799 740	799,1	799,1
Vuokratuotot	801 008	712 201	744 322	743,7	743,7
Muut toimintatuotot	71 590	91 300	55 418	55,4	55,4
TOIMINTAKULUT	-15 015 639	-15 566 186	-14 796 546	-14 727,5	-14 730,4
Henkilöstömenot	-4 542 574	-4 658 826	-4 375 653	-4 375,7	-4 353,2
Palkat ja palkkiot	-3 193 538	-3 328 320	-3 222 950	-3 200,0	-3 195,5
Henkilöstösivukulut	-1 349 036	-1 330 505	-1 152 703	-1 157,7	-1 157,7
Palvelujen ostot	-9 086 685	-9 469 939	-9 068 149	-9 031,8	-9 026,5
josta Kainuun sote- kuntayhtymän ja Kainuun liiton osuus*)	-7 235 684	-7 344 000	-7 120 570	-7 120,6	-7 120,6
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-689 829	-674 265	-690 345	-678,1	-677,6
Avustukset	-277 291	-311 160	-251 510	-251,0	-263,4
Muut toimintamenot, josta	-419 260	-451 996	-410 889	-409,9	-409,7
Vuokrat	-391 572	-383 261	-377 149	-376,1	-376,1
Muut toimintakulut	-27 688	-68 735	-33 740	-33,7	-33,5
TOIMINTAKATE	-10 595 840	-11 166 018	-10 462 285	-10 443,3	-10 447,4
Verotulot	4 818 859	4 914 000	4 859 000	4 859,0	4 859,0
Valtionosuudet	6 086 928	6 046 620	5 776 840	5 776,8	5 776,8
Rahoitustuotot ja -kulut	72 319	-30 250	-25 050	-25,0	-25,0
Korkotulot	12 933	11 600	11 600	11,6	11,6
Muut rahoitustulot	97 031	4 000	4 000	4,0	4,0
Korkomenot	-37 324	-45 000	-40 000	-40,0	-40,0
Muut rahoitusmenot	-320	-850	-650	-1,0	-1,0
VUOSIKATE	382 266	-235 648	148 505	167,5	163,4
Poistot ja arvonalentumiset	-519 610	-467 956	-448 937	-408,5	-357,6
Tilikauden tulos	-137 344	-703 604	-300 432	-241,1	-194,2
Poistoeron vähennys	109 491	77 379	74 160	74,0	74,0
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	-27 853	-626 225	-226 272	-167,1	-120,2
Toimintatuotot/toimintakulut, %	26,3	26,3	26,1		
Vuosikate / Poistot, %	73,6	-47,5	33,8		
Vuosikate, euroa/asukas	285	-177	110		
Kertynyt yli-/alijäämä (1 000 €)	1 911	730	1 068		
Asukasmäärä vuoden lopussa	1 345	1 330	1 300		

Merkittävimmät poistoeron vähennyksen kirjaukset tehdään seuraavista investoinneista kertyvistä poistoista: Hoitokodin peruskorjaus, liikuntatalo, Ristijärven pirtin lomarakennukset ja Palvelukeskuksen rakentaminen. Tuloslaskelman sisäiset tulot ja menot vuoden 2018 talousarviossa ovat 637 152 euroa, josta vuokrien osuus on 52,9 %. Vuokrien ohella hallintokuntien välisinä myynteinä ja ostoina käsitellään ateriatuotanto ja kaukolämpö. Sisäiset erät kasvoivat yhteensä 66 557 euroa vuoden 2017 talousarvioon verrattuna.

2.3. INVESTOINNIT

Hyödyke	Kustannus- arvio yhteen- sä 2018- 2020	TA 2018	TS 2019	TS 2020	Valtion- osuus %	Valtion- osuus 1 000 euroa
Maa-alueet	100 000	0	50 000	50 000		
* Hankinta	-50 000	-50 000	0	0		
* Myynti	150 000	50 000	50 000	50 000		
Osakkeet ja osuudet	-60 000	0	-30 000	-30 000		
• Hankinta	-90 000	-30 000	-30 000	-30 000		
• Myynti	30 000	30 000	0	0		
Irtaimisto	-50 000	-30 000	-10 000	-10 000		
• yleinen käyttö	-30 000	-10 000	-10 000	-10 000		
• varavoima (agregaatti)	-20 000	-20 000	0	0		
Uudisrakentaminen ja perus- korjaus						
Maa- ja vesirakenteet Virkistysalueet	-10 000	-10 000				
Esteetön polku/pitkospuut	-10 000	-10 000				
Kunnallistekniikka	-215 000	-115 000	-50 000	-50 000		
Pajuniemen tien kunnostus	-30 000	-30 000				
Katuvalaistuksen uusiminen	-25 000	-25 000				
Kirkonkylän teiden asfaltointi -Cafe 5-Stopin risteysalue	-10 000	-10 000				
Kaukolämpöverkosto	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000		
Investointimenot, brutto	-415 000	-235 000	-90 000	-90 000		
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		
Hyödykkeiden luovutus-tulot	180 000	80 000	50 000	50 000		
Investointimenot, netto	-235 000	-155 000	-40 000	-40 000		

Päiväkoti- ja terveyskeskus –hankkeet toteutetaan uudisrakennuksina.

2.4 RAHOITUSLASKELMA

1000 euroa

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA	379,6	-235,6	148,5	167,5	163,4
Vuosikate	382,3	-235,6	148,5	167,5	163,4
Tulorahoituksen korjaukset	-2,7	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-166,4	-414,5	-155,0	-40,0	-40,0
Investointimenot	-244,0	-539,5	-235,0	-90,0	-90,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	69,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8,0	125,0	80,0	50,0	50,0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	213,2	-650,1	-6,5	127,5	123,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-239,3	189,0	174,0	-126,0	-126,0
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	67,6	1,0	24,0	24,0	24,0
Antolainasaamisten lisäykset	-1,2	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Antolainasaamisten vähennykset	68,8	21,0	34,0	34,0	34,0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-211,4	228,0	150,0	-150,0	-150,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-39,4	800,0	800,0	500,0	500,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys*)	-472,0	-622,0	-650,0	-650,0	-650,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-95,5	0,0	0,0	0,0	0,0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-36,1	-461,1	167,5	1,5	-2,6
Rahavarat 31.12.	861,1	489,8	659,3	660,8	658,2
Rahavarat 1.1.	897,2	950,9	489,8	659,3	660,8
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoittearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-340,8				
Lainanhoitokate	0,8				
Kassan riittävyys, pv	20,8				

Maksuvalmiuden turvaamiseksi käytetään kuntatodistusohjelman lyhytaikaista lainaa. Pitkäaikaista lainaa otetaan investointien rahoittamiseen ja pysyviin rahoituksen järjestelyihin esim. lyhytaikaisen lainan muuttamiseen pitkäaikaiseksi tai sen rinnalla rahoitustilanteen vakauttamiseksi.

Antolainasaamisten lisäys sisältää Kainuun Etu Oy:lle myönnettävän omistajakuntien sopimuksella sovittavan väliaikaisrahoituksen (200 000 € vuosina 2018 – 2019, yht. enintään 800 000 €), josta Ristijärven kunnan osuus asukaslukujen suhteessa on v. 2017 enintään n. 6 880 €, ja vuosina 2018 ja 2019 enintään n. 3 440 €/vuosi. Väliaikaisrahoitus maksetaan omistajakunnille takaisin vuoden 2021 loppuun mennessä.

2.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

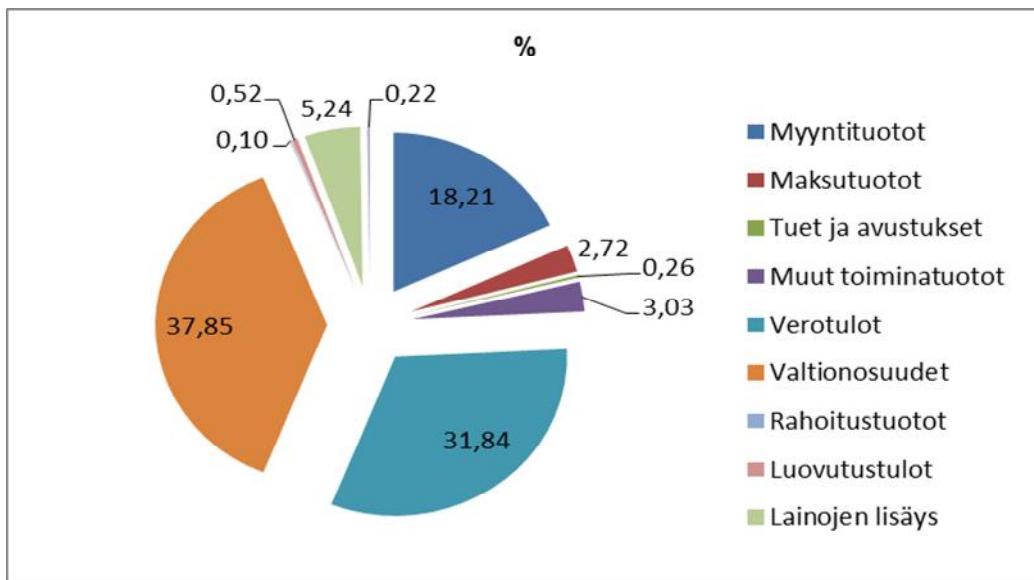
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO				
	Sitovuus1)	Määrärahat	Tuloarviot	t-kate/v-kate
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Vaalit	N	-5 140	1 200	-3 940
Valtuusto	N	-16 220	0	-16 220
Tarkastuslautakunta	N	-9 520	0	-9 520
Yleinen hallinto	N			
Kunnanhallitus ja aluehallinto	N	-7 624 237	0	
Elinkeinotoimi	N	-149 388	0	
Hallintopalvelut	N	-365 543	9 570	
Strategiaprosessi	N	-26 200	0	
Ateria- ja puhtaanapitopalvelut	N	-446 367	419 575	
Työllisyyden hoito	N	-137 280	1 300	
Lähipalvelut (liikenne)	N	-20 950	0	-8 339 522
Sivistyspalvelut				
Lasten päivähoido	N	-468 509	52 800	
Perusopetus	N	-1 267 657	48 156	
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	N	-144 028	2 300	
Hyvinvointipalvelut	N	-111 882	190	-1 888 630
Tekniset palvelut				
Rakentaminen ja ympäristö	N	-65 448	13 250	
Tiet ja kiinteistöt	N	-1 241 825	1 238 772	
Urheilualueet ja liikuntapaikat	N	-109 250	0	-164 499
Maaseutupalvelut				
Hallinto	N	-219 354	182 700	
Lomitustoimi	N	-2 364 448	2 364 448	-36 654
Lupa- ja valvontalautakunta	N	-3 300	0	-3 300
				-10 462 285
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B		4 859 000	
Valtionosuudet	B		5 776 840	
Korkotulot	B		11 600	
Muut rahoitustulot	B		4 000	
Korkomenot	B	-40 000		
Muut rahoitusmenot	B	-650		148 505
INVESTOINTIOSA				
Maa- ja metsäkiinteistöt	N	-50 000	50 000	
Osakkeet ja osuudet	N	-30 000	30 000	
Irtaimisto	B	-30 000		
Uudisrakentaminen ja peruskorjaus				
Terveysasema	B			
Päiväkoti	B			
Maa- ja vesirakenteet	B	-10 000		
Kunnallistekniikka	B	-115 000		-155 000

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO			
	Sitovuus1)	Määrärahat	Tuloarviot
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten vähennys	B		34 000
Antolainasaamisten lisäys	B	-10 000	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-650 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen		-167 505	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		15 732 196	15 899 701

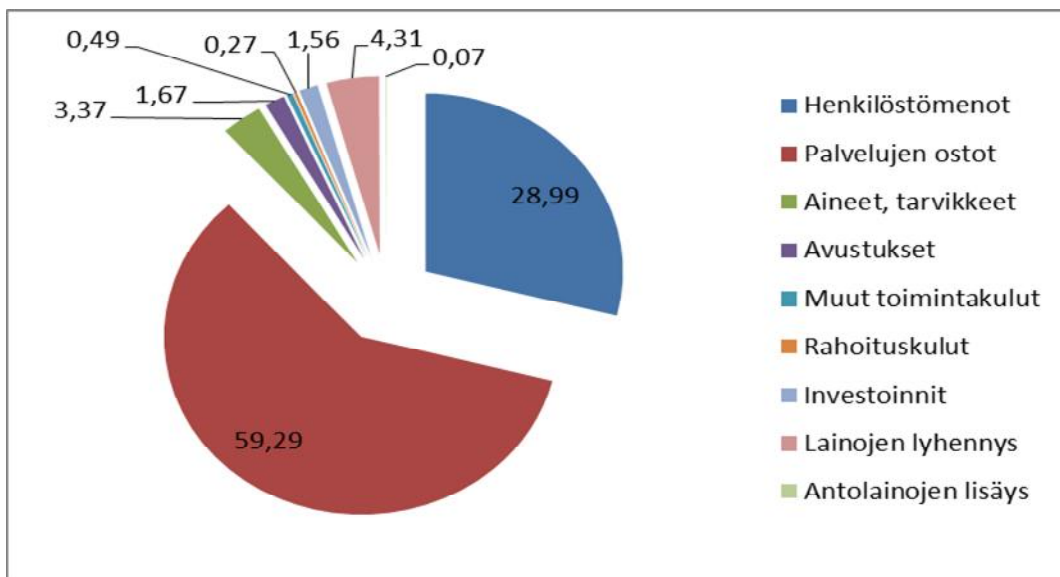
1) N = nettomääräraha, B= bruttomääräraha

Tulolajien osuus ulkoisista tuloista

Verotulot 31,8 %, Valtionosuudet 37,8 % ja Myynti- ja maksutuotot 20,9 %.

Menolajien osuus ulkoisista menoista: Palvelujen ostojen osuus 52,3 %, henkilöstömenojen osuus 29 %, rahoituskulut 4,3 % (korot ja lyhennykset), aineet ja tarvikkeet 3,4 %.

3. TALOUSARVIO VASTUUALUEITTAIN

16110 VAALIT	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT	1 200	70	0	1 200	0
Henkilöstökulut	-4 500		-4 874	-4 500	0
Palvelujen ostot	-440	-12	-900	-440	0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0		-100	0	0
Muut toimintakulut	-200	-70	-100	-200	0
TOIMINTAKULUT	-5 140	-82	-5 974	-5 140	0
TOIMINTAKATE	-3 940	-12	-5 974	-3 940	0

Talousarviovuonna 2018 järjestetään presidentin vaalit ja maakuntavaalit. Vuonna 2019 vuorossa ovat EU-vaalit.

16111 KUNNANVALTUUSTO	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
Henkilöstökulut	-11 000	-7 670	-8 000	-11 000	-11 000
Palvelujen ostot	-3 050	-1 975	-3 250	-3 050	-3 050
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 020	-1 653	-1 570	-2 020	-2 020
Muut toimintakulut	-150		-1 580	-150	-150
TOIMINTAKULUT	-16 220	-11 298	-14 400	-16 220	-16 220
TOIMINTAKATE	-16 220	-11 298	-14 400	-16 220	-16 220

Kunnanvaltuuston toimialaan kuuluu ylimmän poliittisen toimivallan käyttö kunnassa. Valtuusto määrittelee strategiat, arvot ja tavoitteet. Valtuusto myöntää resurssit em. asioiden saavuttamiseksi. Kunnanvaltuustoon kuuluu Ristijärven kunnassa 15 jäsentä. Muissa toiminakuluissa on varaus kokouskulujen lisäykseen.

16121 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
Henkilöstökulut	-2 300	-1 717	-2 300	-2 300	-2 300
Palvelujen ostot	-6 670	-6 401	-5 420	-6 670	-6 670
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-250	-51	-200	-250	-250
Muut toimintakulut	-300	0	-930	-300	-300
TOIMINTAKULUT	-9 520	-8 169	-8 850	-9 520	-9 520
TOIMINTAKATE	-9 520	-8 169	-8 850	-9 520	-9 520

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset kunnan ja kuntakonsernin tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastusyhteisönä on BDO Auditor Oy Ab ja vastuullisena tilintarkastajana Tiina Mikkonen-Brännkärr.

PALVELUALUE: YLEINEN HALLINTO**Toiminta-ajatus:**

Ristijärven kunnan strategia uudistetaan vuoden 2018 aikana siten. Nykyinen strategia sisältää kolme painopistettä: elinvoimaisen kuntarakenteen vahvistaminen, hyvä asuminen ja kuntalaisten hyvinvointi sekä perustason lähipalvelut. Kuntalaisten hyvinvoinnin seuranta ja toimenpiteet on sisällytetty kuntastrategiaan. Henkilöstöpolitiikka perustuu kannustavaan johtamiseen ja työssä jatkamisen tukemiseen sekä osaamisen kehittämiseen eri ikäiset työntekijät huomioiden. Henkilöstölle luodaan mahdollisuudet käyttää työssään omaa osaamistaan kunnan ja kuntalaisten parhaaksi. Tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous, keinot selviytyä velvoitteistaan ja kohdistaa talouden sopeutukset niin, etteivät kuntalaisten saama palveluiden taso merkittävästi heikkene.

16131 YLEINEN HALLINTO	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	430 445	424 979	418 120	430	430
Henkilöstökulut	-693 884	-789 234	-799 060	-694	-694
Palvelujen ostot	-7 691 490	-7 712 776	-7 991 310	-7 681	-7 681
<i>josta Sote kuntayhtymältä</i>	<i>-7 077 000</i>	<i>-7 235 684</i>	<i>-7 321 700</i>	<i>-7 077</i>	<i>-7 077</i>
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-141 760	-128 416	-138 970	-142	-142
Avustukset	-136 810	-171 824	-166 660	-135	-149
Muut toimintakulut	-106 024	-93 747	-117 931	-106	-106
TOIMINTAKULUT	-8 769 967	-8 895 997	-9 213 931	-8 758	-8 771
TOIMINTAKATE	-8 339 522	-8 471 017	-8 795 811	-8 327	-8 341
<i>Ulkoinen toimintakate</i>		<i>-8 506 096</i>	<i>-8 794 329</i>		
<i>Laskennalliset kustannukset</i>					
<i>Poistot</i>	-3 407	-7 691	-15 587	-2	0
<i>Muut lask. kustannukset</i>	0	45 767	0	0	0
Kokonaiskustannukset	-8 342 929	-8 432 942	-8 811 398	-8 329	-8 341

Palvelualue käsittää seuraavat tehtäväalueet: kunnanhallitus, maakuntahallinto (Sote ky, Kainuun liitto), pelastustoimi, verotus, avustuslainat, hallintopalvelut, ateriapalvelut, kaavoitus, elinkeinotoimi, työllisyydenhoito ja lähipalvelut. Kunnanjohtaja vastaa kuntien yhteistoiminnasta, elinkeinotoimesta ja kaavoituksesta.

Vanhusneuvosto	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-1 200	-1 010	-1 000	-1	-1
Palvelujen ostot	-250	-529	-320	0	0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	-40	-80	0	0
Muut toimintakulut	-800	-70	-80	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 250	-1 650	-2 280	-2	-2
TOIMINTAKATE	-2 250	-1 650	-2 280	-2	-2

Tehtäväalue: Kunnanhallitus ja aluehallinto
Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

16131 Kunnanhallitus ja aluehallinto	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	0	12	0	0	0
Henkilöstökulut	-248 217	-198 570	-150 320	-248	-248
Palvelujen ostot	-7 308 500	-7 405 054	-7 560 450	-7 309	-7 309
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 100	-750	-1 850	-2	-2
Avustukset	-29 910	-30 486	-49 760	-28	-42
Muut toimintakulut	-33 262	-40 263	-35 256	-33	-33
TOMINTAKULUT	-7 621 989	-7 674 244	-7 799 916	-7 620	-7 634
TOIMINTAKATE	-7 621 989	-7 674 512	-7 797 636	-7 620	-7 634
Ulkoinen toimintakate	-7 589 915	-7 636 557	-7 765 933	-7 588	-7 602
<i>Laskennalliset kustannukset</i>					
<i>Poistot</i>	-112	-175	-7 140	0	0
<i>Muut laskennalliset kustann.</i>		-18 388			
Kokonaiskustannukset	-7 622 101	-7 693 076	-7 804 776	-7 620	-7 634

Maksuosuudet	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kainuun Sote ky	7 189 993	7 321 700	7 077 000
Kainuun liitto	45 691	44 100	43 750
Pelastuslaitos	120 872	126 500	129 000

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Uusi kuntastrategia	Strategia laadittu kuntalaisien hyvinvointi, yhteisöllisyys, paikallinen elinvoima ja elinympäristön kehittäminen huomioiden	Huomioitu strategian tavoiteasettelussa.
Hyvinvointi	Hyvinvointisuunnitelman ylläpito	Hyvinvointisuunnitelma päivitetty mahdollisesti osana kuntastrategiaa
Henkilöstön hyvinvointi	Avoin toimintakulttuuri: sisäisen tiedotuksen parantaminen Omaan työhön pystyy vaikuttamaan	Säännölliset sisäiset tiedotustilaisuudet toteutettu 2 – 4 krt/v. henkilöstön ajatukset palveluiden parantamiseksi ja työn järjestämiseksi otettu huomioon
Tiedottaminen kuntalaisille	Ristaos –lehti ilmestyy 2 – 3 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan Joka kotiin tiedotteet ajankohtaisista tapahtumista Aktiivinen tiedottaminen kunnan nettisivuilla	Toteutunut Toteutunut Uudistetut nettisivut aktiivinen tiedotuskanava.

Tehtäväalue: Elinkeinojen edistäminen
Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus:

Kunnan elinkeinotoimintaa johtaa kunnanhallitus. Käytännön kehittämistyötä johtaa kunnanjohtaja. Kehityspäällikön työpanos on 50 % elinkeinotoimessa ja on suunnattu kunnan yrityskontaktien, markkinoinnin, tapahtumien, yritysikiinteistöjen ja matkailun toimenpiteisiin. Kunnan yritys- ja hanketoiminnan yhteistyökumppaneita ovat kunnan omistama kehittämissyhtiö Seniorpolis Oy ja Kainuun kuntien yhteisesti omistama Kainuun Etu Oy. Kunta haluaa verkostoitua paikallisen yrittäjäjärjestön ja yksittäisten yrittäjien ja toimijoiden kanssa.

Kunta avustaa yrittäjää hyödyntämään rahoitusmahdollisuuksiaan ja tukee yrittäjien koulutus-, markkinointi- ja messuosallistumista. Kuntaimagoa ja Seniorikunta –brändiä vahvistetaan kunnan kehittämistoimenpiteiden avulla, joihin kunta panostaa kuntamarkkinoinnin, kunnassa järjestettävien tapahtumien ja erillisten hankkeiden avulla. Kunta tukee yritystoimintaa käyttöön otetun elinkeinostrategian toimenpideohjelman mukaisesti.

Kunnan elinkeinotoimen yhtenä tavoitteena on maaseudun pk-yritysaihioiden ja hankkeiden etsiminen, hoivayrittäjyyden tukeminen ja uusien yritysten syntyminen. Kannustinryhmä toimii linkkinä yrittäjien ja kunnan elinkeinojen kehittäjien välillä, tavoitteena myönteisen yritysilmapiirin luominen.

Tavoitteet 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Yrittäjyyden kasvattaminen kunnassa	Markkinoidaan vuokrattavia toimitiloja	Yritystilat on vuokrattu 90 %
Hyvän ja myönteisen yritysilmapiirin parantaminen, tietoisuuden lisääminen yrittämisen mahdollisuuksista	Kunnan elinkeinoneuvontaan panostaminen.	järjestetään yritystilaisuuksia, teematilaisuuksia 3-5 vuoden aikana
Uusien yritysten perustaminen.	Yritysten lukumäärä	uusia perustetaan ≥ 2
Paikallisten yritysten tukeminen.	Liikevaihdon kasvu, Yhteydenotot Neuvontatyö, yhteydet Kasvua Kainuuseen hankkeisiin.	Yhteydenottoja kuukausittain. Muita kontakteja (sähköposti-markkinointi) kuukausittain. Uusien liiketoimintamahdollisuuksien esittely yhdessä Kainuun Edun kanssa

Kunta etsii aktiivisesti investointi- ja palvelukonseptiyritysliiketoimintaa Saukkovaaran ja Ristijärven Pirtin alueelle.

Suunnitelmavuodet 2019 – 2020, tavoitteet

- 1) Tuetaan Kivialan yritystoiminnan syntymistä Ristijärvellä ja muualle Kainuuseen
- 2) Edistetään eri toimialojen pk-yritystoiminnan kehittämismahdollisuuksia paikkakunnalla: Biotalous, verkkokauppa, jne.
- 3) Vahvistetaan Viitostien varrelle sijoittuvien yritysten kasvua (yrityskylän kehittäminen) ja etsii aktiivisesti mahdollisuutta pysäyttäjän toteuttamiseksi.

16140 Elinkeinotoimi	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	0	2 640	0	0	0
Henkilöstökulut	-27 368	-29 842	-27 311	-27	-27
Palvelujen ostot	-73 400	-115 909	-121 250	-73	-73
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 900	-900	-1 900	-2	-2
Avustukset	-36 500	-29 500	-45 500	-37	-37
Muut toimintakulut	-10 220	-3 268	-10 707	-10	-10
TOIMINTAKULUT	-149 388	-179 420	-206 668	-149	-149
TOIMINTAKATE	-149 388	-176 780	-206 668	-149	-149
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	-147 618	-176 719	-204 391	-2	-2
<i>Laskennalliset kustannukset</i>	0	-1 525	0	0	0
Kokonaiskustannukset	-149 388	-178 305	-206 668	-149	-149

Elinkeinotoimen budjettiosuus koostuu, kehittämisspäällikön palkkakustannuksesta 50 %, ostopalvelusopimuksista, varauksista hankerahoitukseen ja jo voimassa olevista hankerahoitussitoumuksista, Kainuun Edun rahoitusosuudesta (osakassopimus) ja kunnan markkinointiin ja yritysmarkkinointiin liittyvistä kuluista. Varaus avustuksiin OK Seniorisillalle liikuntatalo Virtaalan ylläpitoon ja Kulttuuritapahtuma ry:lle (Veisuuvestivaali).

Osallisuushankkeet ja maksusuudet:

	Hanke / maksuosuus	Maksu, €
Elävä Kainuu Leader ry	Hankerahoitus	6 500,00
Oulujärvi Leader	Kalaleader –strategia	
Kainuun Etu Oy	Kasvua Kainuuseen	
	Matkailukalastus digi-aikaan	
Luonnonvarakeskus (LUKE)	KaiVa –hanke	
	Moottorikelkkareitti	17 500,00

Tehtäväalue: Hallintopalvelut
Vastuhenkilö: hallintopäällikkö

Toiminta: Hallintopalvelut tuottaa keskitetysti kunnan organisaation tarvitsemat hallinnon tukipalvelut siltä osin kuin ne tuotetaan itse. Kainuun Sote ky tuottaa kunnan ohjeiden mukaisesti palkanlaskennan, taloushallinnon (reskontrat, kirjanpito) ja atk-tuen palvelut. Hallintopalvelut tuottaa myös kuntalaisten käyttämät yhteispalvelun avustavat asiakaspalvelut.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Osaava henkilökunta	uusien tehtävien edellyttämä koulutus ja välttämätön täydennyskoulutus toteutunut esim. etäkoulutusten avulla	tavoite 2 pv / hlö
	Osallistuttu Kainuussa järjestettyihin oman tehtävän koulutuksiin	oman ammattialan koulutuksiin osallistumisprosentti >60

Uudistetut riskienhallintaohje ja konserninohje käytössä.	Ohjeet valmisteltu	Ohjeet hyväksytyt vuoden 2018 loppuun mennessä.
Toiminnan tehokkuus	Toimenpiteitä edellyttävät asiat otettu käsittelyyn Organisaation ohjeistus (atktietoturva Sote Ky:n ohjeistuksen mukainen)	Valmistelu/käsittely aloitettu kahden viikon kuluessa vireilletulosta Muu toiminnan ohjeistus valmis 30.4. mennessä

16132 Hallintopalvelut	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	9 570	15 029	10 470	10	10
Henkilöstökulut	-201 381	-325 642	-322 253	-201	-201
Palvelujen ostot	-138 160	-101 146	-172 190	-128	-128
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 570	-5 126	-7 180	-8	-8
Muut toimintakulut	-18 432	-21 985	-25 767	-18	-18
TOIMINTAKULUT	-365 543	-453 899	-527 390	-355	-355
TOIMINTAKATE	-355 973	-438 871	-516 920	-345	-345
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-343 741</i>	<i>-428 630</i>	<i>-504 453</i>	<i>-333</i>	<i>-333</i>
<i>Poistot</i>	<i>-91</i>	<i>-142</i>	<i>-113</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Muut laskenn. kustannukset</i>		<i>-74 750</i>			
TILIKAUDEN TULOS	-356 064	-364 262	-517 033	-345	-345

Vastuualue käsittää hallintopalvelun, palvelupisteen, henkilöstöhallinnon sekä atk- ja kopiointipalvelut. Talousarviossa on varauduttu lyhytaikaisen lisähenkilöressurin käyttöön. Teknisiin palveluihin, lähinnä rakennusvalvontaan, on siirretty hallinnon tukipalvelun henkilöstöressursseja teknisen toimen tarvearvion perusteella.

Tavoitteet suunnitelmavuosille 2019 - 2020

- 1) Valmistaudutaan mahdollisiin tukipalvelujen tuottamisessa tapahtuviin muutoksiin v. 2020 alussa.
- 2) Asiakirja-arkiston tilan selvittäminen ja selvityksen tuloksen perusteella tehtävät toimenpiteet mm. sähköisen arkistoinnin vaiheittainen käyttöönotto.
Edellyttää lisäresursseja.

Tehtäväalue: Strategiatoiminta (Johtoryhmätoiminta, Maankäyttö ja kaavoitus)
Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus: Kunta harjoittaa aktiivista maapolitiikka. Tavoitteena on maankäytön ja asumisen edellytysten toteutuksella, kuten kaavoittamalla ja kunnallisteknisellä rakentamisella ja suunnittelulla toteuttaa vetovoimaisia asunto- ja yritystontteja.
Kerran valtuustokaudessa kunnanjohtaja ja johtoryhmä valmistelevat yhdessä luottamushenkilöiden ja sidosryhmien kanssa kuntastrategiat. Uuden kuntalain mukaan strategia sisältää kunnan kehitystä, elinvoimaisuutta, hyvinvointia ja henkilöstöä koskevat osat. Kunta toteuttaa kunnanvaltuuston vahvistamaa strategiaa, visiota ja talousarviota sekä suunnitelmakaudelle asetettuja painopisteitä. Esimiehet ohjaavat omaa henkilöstöään toteuttamaan strategiaa.

Tavoitteet 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ranta-asumisen vahvistaminen strategisena tavoitteena	Uusien alueiden kaavoitus	Vähintään yksi kaavoitushanke vireillä.
Aktiivinen tonttimarkkinointi	Markkinointitoimenpiteissä onnistuminen, toteutuneet kaupat, kpl	Myyty vakituisen asumiseen ja/tai vapaa-ajanasumiseen vähintään 3 tonttia
Kunnan keskeisten maa-alueiden kehittäminen ja myyminen (Ristijärven Pirtin alue)	Yritysverkoston hankkiminen hankkeen tai muiden toimien avulla alueen kehityksen vahvistamiseksi.	Helmi Willas verkostohankkeen konkreettisten toimenpiteiden toteuttamismahdollisuudet selvitetty.

16135 Strategiatoiminta	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1000 €	TS 2020 1000 €
TOIMINTATUOTOT	0	0	41 700	0	0
Henkilöstökulut	0	0	-49 695	0	0
Palvelujen ostot	-26 200	-6 297	-23 700	-26	-26
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	-29	-400	0	0
Muut toimintakulut	-26 200	0	-300	-26	-26
TOIMINTAKULUT	-26 200	-6 326	-74 095	-26	-26
TOIMINTAKATE	-26 200	-6 326	-32 395	-26	-26
<i>Laskennalliset kustannukset</i>	0	0			
TULOS	-26 200	-6 326	-32 395		

Ristijärven kunta ostaa aluearkkitehdin palvelut Hyrynsalmen kunnalta. Vuoden 2017 talousarviossa varauduttiin aluearkkitehdin palkkaukseen ja palvelujen myyntiin. Vuoden 2018 talousarviossa varaus kaavoituskustannuksiin.

Tehtäväalue: Ateria- ja puhtaanapitopalvelut
Vastuuhenkilö: Palvelupäällikkö

Toiminta-ajatus:

Ateriapalvelu tuottaa ateriapalvelut kunnalle, kotipalveluateriat ja hoivaosaston ateriat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle sekä sopimuksen mukaan ateriapalveluita muille toimijoille. Elin- ja terveydenhuollon hankinnat hankitaan pääosin Kainuun hankintarenkaan kilpailuttamilta toimittajilta. Puhtaanapitopalvelun osalta suunnitellaan kunnan omassa käytössä olevien tilojen ja vuokrattujen tilojen siivous. Terveysaseman hoivaosaston puhtaanapito hankitaan ostopalveluna.

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden laadukas ja taloudellinen tuottaminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt Kouluruokarinkitoiminta Aterian hinta	kerran vuodessa säännöllinen kokoontuminen, vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa Kustannustehokas ja kilpailukykyinen hinta (kattaa tuotantokustannukset)
Toiminnan tehokkuus	Ohjelmistojen hyödyntäminen (esim. sähköinen laskutus)	ohjelmat kaikilta osin käytössä

Toiminta vuonna 2018

Vuoden 2018 aikana oppilas- ja työpaikkaruokailu järjestetään päiväkodin väistötilatarpeen johdosta normaalista poikkeavasti, kun koulun ruokasali on päiväkotikäytössä. Ateriakuljetuspalvelujen tuottajaksi on vaihtunut lokakuun 2017 alusta Posti Oy. Sopimuskausi on yksi vuosi, minkä lisäksi kunnalla on mahdollista ottaa käyttöön yksi optiovuosi.

Ateria- ja puhtaanapidon henkilöstömäärä on kahdeksan. Keskuskoulun jakelukeittiössä työskentelee yksi kokoaikainen työntekijä, jonka työajasta osa kohdistuu koulun puhtaanapitoon. Kaikki työntekijät ovat kokoaikaisia. Terveysaseman hoivaosaston siivous on järjestetty ostopalveluna.

Tavoitteeksi on asetettu kilpailukykyinen ja kustannustehokas hinta. Tavoitteen saavuttamiseksi tulee kiinnittää erityistä huomiota kustannusten pysymiseen maltillisella tasolla ja samalla laadun säilyttämiseen hyvällä tasolla.

16136 Ateria- ja puhtaanapito- palvelu	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	419 575	394 442	356 350	420	420
Henkilöstökulut	-205 837	-206 960	-220 895	-206	-206
Palvelujen ostot	-68 130	-72 075	-64 400	-68	-68
Aineet, tarvikkeet	-129 590	-121 141	-127 560	-130	-130
Muut toimintakulut	-42 810	-28 230	-43 021	-43	-43
TOIMINTAKULUT	-446 367	-428 406	-455 876	-446	-446
TOIMINTAKATE	-26 792	-33 964	-99 526	-27	-27
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	-106 042	-107 106	-131 695	-106	-106
<i>Poistot</i>	-3 204	-7 374	-8 333	-2	0
<i>Laskennalliset kustannukset</i>	0	-7 866	0	0	0
Kokonaiskustannukset	-29 996	-49 204	-107 859	-29	-27

Tehtäväalue: Työllisyydenhoito
Vastuuhenkilö: hallintopäällikkö

Toiminta-ajatus: Työllistämistoimenpiteiden tarkoituksena on pääasiassa työvoimahallinnon tukijärjestelmien ja koulutuksen avulla tukea työttömiä henkilöitä työllistymään tai kohentamaan työllistymismahdollisuuksia. Tukityöllistämällä ehkäistään syrjäytyneisyyttä ja lievitetään sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia. Työllisyyden hoidon palvelujen järjestämisessä käytetään ulkopuolista tuottajaa.

Toiminta vuonna 2018

Vuoden 2018 alusta Ristijärven kunnan työllisyyden hoidon palvelut tuottaa sopimuksen perusteella Paltamon kunta. Paltamo osoittaa Ristijärven kunnan asioiden hoitoon 50 %:n työajalla ohjaajan. Kunta tukee Kainuun Sote ky:n kuntouttavaa työtoimintaa tarjoamalla omasta organisaatiosta sijoituspaikkoja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien järjestämään Kelan työkokeilussa oleville henkilöille työkokeilupaiikkoja.

Osa työllisyyden hoitoa ovat myös eläkeselvittelyt niiden henkilöiden osalta, joilla on mahdollisuus päästä esim. heikentyneestä terveydestä johtuen eläkkeelle.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Kunnan järjestämän työllisyydenhoidon piirissä olevat työttömät Aktivoinnin määrä %/työttömät	keskimäärin vähintään 8 > 40 %
Koululaisten kesätyöt	Sijoitettu % hakijoista	100 % yrityksiin ja kuntaan
Nuorten (alle 25 v.) työllistymisen ja kouluttautumisen edistäminen	Toteutuneet työharjoittelujaksot (työelämään valmentautumisen)	työharjoittelupaikkaa kysyneille paikka järjestetty toimialoilla, joilla se tavoitetta edistävänä voidaan järjestää
Kuntouttava työtoiminta	Toiminnan ulkopuolella olevat Sijoitus kuntaorganisaatioon Vaikutus kunnan talouteen	Enintään 10 % toimenpiteitä edellyttävistä työttömistä toiminnan ulkopuolella. Sijoitettuna 1 – 3 kuntoutujaa Työmarkkinatukimaksun määrä < vuoden 2017 toteuma
Toimiva verkostoyhteisyö	Aikuissosiaalityön, kuntouttavan työtoiminnan ja TE-toimiston kanssa Eläkeselvittelyt	Säännölliset kokoontumiset, yhteydenpito ja raportointi sekä tietojen vaihto kolme selvitystä aloitettu tai saatu päätökseen

Eläkeselvittelyjen toteutuminen tavoitteen mukaisesti riippuu kohderyhmään kuuluvien henkilöiden määrästä.

Työmarkkinatukimaksun kehitys

	2015	2016	Ta 2017	Ennuste 2017 tot.	Ta 2018
Työmarkkinatukimaksu, €	64 924	72 718	70 000	67 000	69 000
Henkilömäärä keskimäärin yhteisvastuullisella tuella / vuosi	29	31	30	30	30

16150 Työllisyyden hoito	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	1 300	12 367	9 600	1	1
Henkilöstökulut	-9 881	-27 210	-27 587	-10	-10
Palvelujen ostot	-55 900	-586	-26 000	-56	-56
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-600	-428	0	-1	-1
Avustukset	-70 400	-111 838	-71 400	-70	-70
Muut toimintakulut	-500	0	-2 000		
TOIMINTAKULUT	-137 281	-140 062	-126 987	-137	-137
TOIMINTAKATE	-135 981	-127 696	-117 387	-136	-136
Laskennalliset kustannukset	0	-1 132	0	0	0
Kokonaiskustannukset	-135 981	-128 828	-117 387	-136	-136

Henkilöstömäärärahasa on varaus nuorten kesätyöllistämiseen vuoden 2017 tasossa ja määräraha kunnalle mahdollisesti tulevien lakisääteisten työllistämismaksujen täyttämiseen kahden henkilön osalta. Avustuksissa on kunnan osuus yhteisvastuulliseen työmarkkinatukimaksuun ja yrityksille maksettava nuorten kesätyöllistämisen avustus. Palvelun ostoissa maksuosuus Paltamon kunnalle työllisyydenhoidon palvelujen tuottamisesta. Työllistämishankkeisiin osallistuminen ja rahoitus päätetään erikseen talousarviovuoden aikana.

Tehtäväalue: Lähipalvelu
Vastuhenkilö: hallintopäällikkö

Toiminta-ajatus: Lähipalvelut koostuvat kunnan sisäisestä asiointiliikenteestä ja kuntien välisestä liikenteestä. Kunnan sisäisen asiointiliikenteen kunta järjestää itse. Kuntien välisen liikenteen turvaamiseksi Kainuussa Ristijärven kunta osallistuu liikennöintikustannuksiin sopimuksen perusteella.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Kuljetusten saavutettavuus	Kuljetuksella tuettujen asiointipäivien määrä Kuntien välinen liikenne	1 pv /vko sivukyliltä Kirkonkylään kysynnän mukaan kunta osallistuu kustannusten kattamiseen sopimusperusteisesti yhdessä Kainuun kuntien kanssa

Määrälliset tunnusluvut	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
Osuus kuntien väliseen liikenteeseen euroa/as*)	11,65	4,42	9,60	11,65	11,65
Kunnan oma asiointiliikenne euroa/as	4,46	3,51	4,40	4,46	4,46

16155 Lähipalvelu	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	0	490	0	0	0
Palvelujen ostot	-20 950	-11 710	-23 000	-20 950	-20 950
TOIMINTAKULUT	-20 950	-11 710	-23 000	-20 950	-20 950
TOIMINTAKATE	-20 950	-11 220	-23 000	-20 950	-20 950
Laskennalliset kustannukset		-73			
Kokonaistulos	-20 950	-11 293	-23 000	-20 950	-20 950

Perustelut:

ELY-ostaa kuntien välistä liikennettä ja kunnat osallistuvat prosenttiperusteisella maksuosuudella liikenteestä aiheutuvien kustannusten maksamiseen. Maksuosuus maksetaan suoraan kunkin vuoron liikennöitsijälle ELY-keskuksen antaman tiedon perusteella. Vuoden 2018 osalta ELY-keskus on arvioinut maksun olevan noin 12 000 euroa. Ristijärven osuus Kainuun kuntien maksettavaksi tulevasta kustannuksesta 3,34 %.

Palvelun ostoihin sisältyy myös kunnan sisäinen asiointiliikenne. Sisäinen asiointiliikenne toteutetaan koulun työaikana pääosalla reittejä koulukuljetuksiin yhdistettynä.

Palvelualue: SIVISTYSPALVELUT
Vastuuhenkilö: Sivistyspäällikkö / rehtori

Toiminta-ajatus: Sivistystoimi vastaa kunnan lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, kirjastotoimen sekä kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen järjestämisestä kunnassa sekä suunnittelee palveluiden toteuttamista yhteistyössä Paltamon kansalaisopiston ja Kainuun musiikkiopiston kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa monipuoliset elinikäisen oppimisen edellytykset Ristijärvellä, luoda turvalliset peruspalvelut lapsiperheille sekä ylläpitää ja kehittää virkeää liikunta- ja kulttuurielämää kaikille kuntalaisille junioreista senioreihin.

Talous, SIVISTYSPALVELUT	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	103 446	162 249	79 98	79	79
Henkilöstökulut	-1 176 280	-1 211 419	-1 187 815	-1 156	-1 256
Palvelujen ostot	-423 803	-424 086	-377 335	-424	-424
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-74 515	-85 225	-78 655	-73	-73
Avustukset	-55 500	-44 162	-57 300	-55	-55
Muut toimintakulut	-261 978	-294 116	-294 542	-262	-262
TOIMINTAKULUT	-1 992 076	-2 059 008	-1 995 647	-1 971	-1 971
TOIMINTAKATE	-1 888 630	-1 896 759	-1 915 949	-1 892	-1 892
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-1 521 309</i>	<i>-1 529 438</i>	<i>-1 584 089</i>	<i>-1 525</i>	<i>-1 525</i>
<i>Laskennalliset kustannukset</i>					
<i>Poistot</i>	<i>-28</i>	<i>-614</i>	<i>-36</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Muut lask. Kustannukset</i>	<i>0</i>	<i>-24 996</i>			
TILIKAUDEN TULOS	-1 888 658	-1 922 369	-1 915 984	-1 892	-1 892

Sivistyspalveluissa pyritään hakemaan hankerahoitusta myös tulevana toimintavuotena. Kainuulaisella yhteistyöllä on saatu esim. täydennyskoulutusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunnille sekä toteutetaan lukuvuonna 2017-18 muun muassa Kielikipinä kielikylvetystä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppilaille. Ristijärvellä kielikylvetystä annetaan 3 -5 -vuotiaille ja esi- ja alkuoppilaille englannissa. Lapset pääsevät myös tutustumaan ainakin saksalaiseen ja venäläiseen kulttuuriin ja kieleen hankkeen rahoituksella. Henkilöstösäästöjä pyritään saamaan ensisijaisesti perusopetuksen tunti-kehystä pienentämällä, kuitenkin lakisääteiset toiminnot toteuttaen. Vuonna 2018 toteutetaan osittain hankehaulla saadun rahoituksen turvin omatoimikirjasto kuntaan. Sivistyspalveluissa keskitytään entistä enemmän kuntalaisten hyvinvoinnin monipuoliseen tukemiseen ja omaehtoiseen terveyden edistämiseen.

Tehtäväalue: Varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen vastaava/ Päivähoidon ohjaaja

Toiminta-ajatus: Varhaiskasvatus muodostaa joustavan lasten päiväkotihoidon, perhepäivähoidon ja kotihoidon kokonaisuuden. Varhaiskasvatuksessa lapsilla on aikaa leikkiä, opetella ja harjoitella yhdessä uusia ikä- ja kehitystasoaan vastaavia taitoja. Kaikilla on oikeus avoimeen, rehelliseen ja toiset huomiioonottavaan vuorovaikutukseen suvaitsevaisuuden ja luottamuksen ilmapiirissä. Tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus ja lapsilähtöisyys ovat tärkeitä periaatteita. Lapsilla on mahdollisuus oppia ja kasvaa turvallisessa, välittävässä ja läsnäoloa korostavassa toimintaympäristössä. Varhaiskasvatus on kunnan lakisääteistä toimintaa.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Varhaiskasvatuspalvelut sähköisessä muodossa	Ristijärven kunnan varhaiskasvatuksessa otetaan syksyllä 2017 käyttöön Pro Consona ohjelmisto, PH Mukana mobiilisovellus sekä vanhemmille hoitoaikojen sähköien imoittaminen. Laskutus siirtynyt ohjelmiston avulla tuntiperusteiseksi.	Reaaliaikainen seuranta mobiilisovellusten kautta käytössä.
Varhaiskasvatusta järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti	Odotusaika hakemuksen jättämisestä *kasvatukselliset syyt *työllistyminen, opiskelu *muu syy	7 vrk 14 vrk 60 vrk
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	Kaikille säännöllisesti päivähoidossa oleville	100 %
Uudet liikuntasuosituksot käyttöön	Perheiden liikunnallisen elämäntavan tukeminen varhaiskasvatuksessa. Päivittäisen, omaehtoisen liikunnan lisääminen lapsilla.	Jokaiseen hoitopäivään sisältyy ohjattua tai toimintaan muuten sisältyvää liikuntaa.

Määrälliset tunnusluvut	TP 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Päiväkodin läsnäolopäivät	4383	4000	4000	4000	4000
0-6v. kunnassa / hoitopaikkaa tarvitsevat 0-7v.	72/53	60 / 40	58/40	58/40	58/40
Perhepäivähoidon läsnäolopäivät	671	600	600	600	600

Suunnitelmavuosien 2019 – 2020 tavoitteet

- 1) Uudet/ korjatut toimitilat varhaiskasvatuksen käytössä
- 2) Uusi varhaiskasvatussuunnitelma käytössä ja sisäistetty
- 3) Hankkeissa saadut toimintatavat otettu käyttöön
- 4) Yhteisistä käytänteistä sopiminen muiden Kainuun varhaiskasvatusten kanssa mm. verkostotapaamisissa.
- 5) Kotihoidontuen kuntalisän maksamista jatketaan.

Haasteita pienessä varhaiskasvatuyksikössä tuo vuorohoidon järjestäminen ja väistötiloissa toimiminen. Henkilöresursseja lisätään, jos lakisääteistä hoidon tasoa ei muutoin pystytä pitämään yllä.

Varhaiskasvatukselle on haettu hankerahaa useamman hankkeen kautta, mikä antaa mahdollisuuksia kehittää Ristijärven varhaiskasvatusta. Hankkeiden avulla saadaan uudenlaista tietoa, toimintakulttuuria ja uudenlaisia työvälineitä toiminnan suunnitteluun ja vetämiseen päiväkodin arjessa. Tämä kaikki mahdollistuu täydennyskoulutuksen kautta. Tavoitteena Ristijärvellä on antaa laadukasta, asiakasta kokonaisvaltaisesti tukevaa varhaiskasvatusta.

Eryistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseville lapsille järjestetään muun muassa tuettua ja ohjattua toimintaa. Kyseiset lapset harjaannuttavat taitoja pienryhmissä.

Lakisäätöistä varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelua ei ole saatu vuonna 2017 lainkaan. Haasteena on saada turvattua laadukas erityistä hoitoa, kasvatusta ja opetusta tarvitsevien varhaiskasvatus.

Kotihoidontuen kuntalisän jatkamisesta päättää valtuusto. Varhaiskasvatuksen talousarvioon on varattu tarkoitukseen määräraha talousarviovuodelle ja suunnitelmakaudelle.

Varhaiskasvatukseen on hankittu vuonna 2017 Pro Consona, PH Mukana mobiilikirjaus sekä hoitoaikojen sähköinen ilmoittaminen CGI:ltä. Talousarviossa on huomioitu palvelujen ostoissa kyseiset ohjelmat.

Verkostoituminen Kainuun muiden kuntien kanssa on entistä tärkeämpää. Yhteisten tapaamisten ja koulutusten avulla yhdenmukaistetaan toimintakulttuuria ja taataan Kainuun lapsiperheille samanarvoiset varhaiskasvatuspalvelut.

Talous Lasten päivähoito	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	52 800	56 405	50 200	53	53
Henkilöstökulut	-321 038	-336 457	-341 597	-321	-321
Palvelujen ostot	-65 673	-37 121	-52 950	-66	-66
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-12 375	-16 531	-12 505	-12	-12
Avustukset	-52 000	-40 662	-53 800	-52	-52
Muut toimintakulut	-17 423	-53 534	-19 691	-17	-17
TOIMINTAKULUT	-468 509	-484 306	-480 543	-469	-469
TOIMINTAKATE	-415 709	-427 901	-430 343	-416	-416
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	-370 083	-365 516	-393 299	-370	-370
<i>Laskennalliset erät</i>		-6 588			
Kokonaiskustannukset	-415 709	-434 489	-430 343	-416	-416

Kotihoidontuen kuntalisään on varattu 12 000 euron määräraha.

Tehtäväalue:
Vastuuhenkilö

Perusopetus
Rehtori/sivistyspäällikkö

Toiminta-ajatus:

Ristijärveltä juuret ja kantavat siivet lapsille ja nuorille tulevaisuuteen! Kunnan ainoana perusopetuskouluna tuotamme perusopetuksen palvelut mahdollisuuksien mukaan kaikille kunnan oppivelvollisuusikäisille. Järjestämme perusopetusta yhteistyössä muun muassa Hyrynsalmen ja Suomussalmen kuntien kanssa. Yhteistyötä voidaan laajentaa koko sivistystoimen alueella laajemmallekin alueelle. Peruslähtökohtana on ihmisen kunnioitus ja kasvatusrakkaus. Meillä on teällä hyvä elleä – nyt ja tulevaisuudessa!

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin nostaminen keskiarvoon esi- ja perusopetuksessa	Oppilaiden tietoisuus terveistä elintavoista näkyy myös käytännön toimissa ja valinnoissa	Kasvisten ja salaattien syönti lisääntyy nykyisestä. Vakavasti ylipainoisten oppilaiden määrä vähentynyt 8. luokan oppilaille tehdyssä laajassa terveystarkastuksessa

Toimitilojen palautuminen esi- ja perusopetuksen käyttöön Keskuskoulun kiinteistössä	Esi- ja perusopetus saa tarvitsemansa tilat opetuskäyttöön	Koulun tilat käytössä opetuksen käytössä ja toimintaa on mahdollisuus kehittää uuden opsin mukaisesti.
Laaja-alaisten opintokokonaisuuksien aktiivinen toteuttaminen on luonteva osa koulutyötä	Toteutetaan useampi laaja-alainen koko esi- ja perusopetusta koskeva opintokokonaisuus. Koulutusta opetushenkilöstölle laaja-alaisten opintokokonaisuuksien toteuttamiseen. Vähintään 1 koulu- tus/henkilökunnan jäsen	Henkilöstö on saanut koulutusta ko. aiheeseen ja koulussa on toteutettu vähintään kaksi laaja-alaista opintokokonaisuutta moniammatillisena yhteistyönä. 2 laaja-alaista opintokokonaisuutta/ lukuvuosi

Määrälliset tunnusluvut	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Opetushenkilöstö 1.8.	11	12	11	11	11
* yhteiset Hyrynsalmella	2	2	2	2	2
* etäopettajat Suomussalmelta ja Puolangalta	2	1	2	1	1
Avustajat (2 määräaik.)*	3,5	4	4	4	4
Oppilasmäärä (painotettu)	100	99	99	99	99
- esikoulussa	11	11	9-10	6	9
- joista kuljetusoppilaita	45	50	50	50	50

*Koulunkäynnin ohjaajien työajasta kohdistuu osa iltapäiväkerhon vetämiseen ja osa hallinnon tehtäviin koulunkäynnin ohjaamistyön lisäksi.

Yleistä henkilöstöresursseista:

Yhteistyötä Hyrynsalmen kunnan kanssa jatketaan biologian ja historia-yhteiskuntaopin sekä äidinkielen aineenopettajan opetuksen osalta. Venäjän kielen opetus etäopetuksena Suomussalmelta jatkuu. Etäopetuksen määrään vaikuttavat nykyisten 7. luokkalaisten valinnaisainevalinnat. Lukuvuotena 2018 - 2019 vanhan opetussuunnitelman mukaisesti opiskelee vielä 9. luokka.

Opetushenkilöstön määrään vaikuttaa 11-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden lukumäärä ja heidän yksilölliset avustamistarpeensa, sekä muut erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevien oppilaiden määrä.

Lukuvuodelle 2017 – 2018 opetustoimi on saanut OPMn avustusta yhden koulunkäyntiavustajan palkkaamiseen.

Suunnitelmavuodet 2019 – 2020 tavoitteet

- 1) Yhteistyötä Kainuun kuntien kanssa jatketaan laadukkaana perusopetuksen takaamiseksi Ristijärvellä ja yhteisten hankkeiden toteuttamista.
- 2) Koulu pääsee järjestämään toimintaansa normaalitiloissaan ja liikunnan- ja musiikin opetus saadaan vastaamaan nykyistä opetussuunnitelmaa.
- 3) Esi- ja perusopetuksen pääpainoalueena on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa.

Talous Perusopetus	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	48 156	93 617	22 078	24	24
Henkilöstökulut	-753 499	-783 333	-738 824	-733	-733
Palvelujen ostot	-290 580	-324 506	-262 670	-290	-290
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 930	-41 428	-37 380	-36	-36
Muut toimintakulut	-186 648	-187 126	-207 241	-187	-187
TOIMINTAKULUT	-1 267 657	-1 336 393	-1 246 115	-1 246	-1 246
TOIMINTAKATE	-1 219 501	-1 242 777	-1 224 037	-1 223	-1 223
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-952 413</i>	<i>-985 496</i>	<i>-973 182</i>	<i>-946</i>	<i>-946</i>
<i>Poistot</i>	<i>-28</i>	<i>-614</i>	<i>-36</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Muu laskennalliset kulut</i>		<i>-12 352</i>			
Kokonaiskustannukset	-1 219 529	-1 255 743	-1 224 073	-1 223	-1 223

Tehtäväalue: Kirjasto ja kulttuuri
Vastuhenkilö: Kirjasto-kulttuurisihteeri

Toiminta-ajatus: Kirjaston tarkoituksena on tuottaa sen käyttäjille yhdenvertaiset mahdollisuudet elämän eri tilanteista selviämiseen, itsensä kehittämiseen ja henkiseen virkistytymiseen sekä toimia kulttuurisena kohtaamispaikkana. Kulttuuritoimen tarkoituksena on kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen taiteen ja kulttuurin keinoin yhdessä Ristijärven kulttuuritapahtuma ry:n kanssa.

Tavoite	Mittari	Tp 16
Yhteisöllisyys	Tapahtumat eri ikäryhmille	teatteriesitys, lukukerhot- ja piiri, konsertti, runoilta (v. 2016 seniorit)
Käyttäjälähtöisyys	Käyttäjäpalautteen kerääminen	
Kirjaston palvelukyky	Aineiston uudistaminen > 400 kirjaa/1000 as > 50 lehteä/1000 as > 50 muuta aineistoa/1000 as	661 43 70
Kirjaston käyttöaste Lainojen määrä	> 46 % asukkaista > 15 lainaa / asukas	39 14,2
Toiminnan taloudellisuus	Kustannukset €/as < 80 € *	100,50

Määrälliset tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020	Kainuu 2016 *
Lainojen määrä / as	14,2	15	15	15	15	16,77
Kirjastokäynnit / as	8,7	12	12	12	12	8,05
Käyttömenot, netto €/as	100,50	101,57	97	97	97	63,84

* Opetus- ja kulttuuriministeriön tilasto 2016.

Talous Kirjasto- ja kulttuuri	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	2 300	2 481	2 300	2	2
Henkilöstökulut	-64 900	-66 233	-67 318	-65	-65
Palvelujen osto	-11 870	-8 161	-9 510	-12	-12
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-23 320	-22 450	-26 800	-23	-23
Muut toimintakulut	-43 938	-36 997	-54 217	-44	-44
TOIMINTAKULUT	-144 028	-133 841	-157 845	-144	-144
TOIMINTAKATE	-141 728	-131 360	-155 545	-142	-142
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-100 690</i>	<i>-92 526</i>	<i>-123 130</i>	<i>-101</i>	<i>-101</i>
<i>Laskennalliset kustannukset</i>		<i>-4 416</i>			
Kokonaiskustannukset	-141 728	-135 775	-155 545	-142	-142

Toiminta vuonna 2018

Talousarviovuonna kunnassa toteutetaan Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan ja Suomussalmen kanssa omatoimikirjaston käyttöönotto osittain Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kautta saadulla avustuksella. Samalla kirjasto on mukana Kainuun kirjastojen yhteisissä hankkeissa. Kirjastonkäyttöä ja lukuharrastusta tuetaan uusiutuvalla aineistolla ja aktivoivilla tapahtumilla.

Kulttuuritarjontaa toteutetaan näyttelytoiminnalla sekä järjestämällä teatteri- tai konserttimatkoja tai tuottamalla niitä omaan kuntaan. Kulttuuritoimi on mukana Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus ry:n toiminnassa 500 euron jäsenmaksulla/vuosi sekä Kaikukortti-hankkeessa.

Suunnitelmavuosien 2019-2020 tavoitteet

- 1) Kirjastonkäyttöä tuetaan uusiutuvalla kirjastoaineistolla.
- 2) Uusitut tilat ja omatoimikirjasto tuovat lisää käyttäjiä.
- 3) Kirjasto on mukana Kainuun kirjastojen yhteisissä hankkeissa.
- 4) Vuosittain järjestetään kirjailijavierailu tai muita lukemisharrastusta tukevia tapahtumia.
- 5) Paikallisen näyttelytarjonnan lisäksi järjestetään alueellinen kiertonäyttely.
- 6) Kulttuuritoimen tarjontaan kuuluu vuosittain Katvelan kesänäyttely, alueteatterivierailu tai teatterimatka sekä osallistuminen Ämmäinviikon ohjelmajärjestelyihin.

Tehtäväalue: Hyvinvointipalvelut
Vastuhenkilö: Vapaa-aikaohjaaja ja sivistyspäällikkö

Toiminta-ajatus: Hyvinvointipalvelujen tarkoituksena on tuottaa ristijärveläisille kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut sekä laadukkaita liikunta- ja nuorisopalveluja.

Kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Kansalaisopisto pyrkii järjestämään ja kehittämään opetustaan ristijärveläisten toiveiden mukaisesti. Kansalaisopiston palvelut tuottaa Paltamon kunta. Kansalaisopiston toimintaan on budjetoitu vuodelle 2018 nyt 42.800.00 € Olemme varautuneet talousarviossa suunnilleen edellisen vuoden menojen suuruiseen taloudelliseen panostukseen Paltamon kunnan sivistystoimenjohtajan kanssa käydyn keskustelun pohjalta.

Musiikkiopisto järjestää viikoittain opetusta Ristijärvellä sekä keskuskoulun että seurakuntakeskuksen tiloissa. Musiikkiopistolle on budjetoitu 6.000,00 € . Tällä hetkellä musiikkiopistolla on oppilaita Ristijärveltä puhallinsoittimissa, sellossa, kitarassa ja laulussa. Oppitunteja järjestetään vuodessa yli 300.

Musiikinopetusta tarjoaa Ristijärvellä myös kansalaisopisto ja yksityiset henkilöt. Koulun bändikerho toteutetaan opetushallitukselta saadulla kerhotoiminnan rahoituksella.

Vapaa-aikapuolen tilaongelmat on ratkaistava tulevan vuoden aikana. Kunnan nuorisotiloissa työskentelevät kokevat sisäilmasta johtuvia terveysongelmia työskenneltyään päivän siellä. Kunnan on pystyttävä huolehtimaan lasten, nuorten ja heidän kanssaan työskentelevien terveydestä.

Liikunta- ja nuorisotyö

Palveluja tuotetaan yhteistyössä toisten kuntien sekä paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa. Lakisääteisistä toiminnoista etsivän nuorisotyön hoitaa ostopalveluna Kajaanin kaupunki. Liikunnan osa-alueella tarkoituksena on saada ohjattua liikuntatoimintaa kaikenikäisille ristijärveläisille, sekä tuottaa monipuolisia nuorisotyön palveluita yhteistyössä 4h-yhdistyksen, paikallisten seurojen ja koulun kanssa.

Kainuu on hyvinvointitilastoissa Suomen mustimpia kuntia, ja ongelmat keskittyvät erityisesti väestön ylipainoisuuteen, vähäisiin liikkumistottumuksiin, epäterveellisiin ruokailutottumuksiin, mielenterveys- ja päihdeongelmiin. Tavoitteena on saada vähän liikkuvat lapset ja nuoret ohjatun liikunnan ja terveellisten elämäntapojen piiriin entistä tiiviimmällä yhteistyöllä varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, kerho- ja järjestötoiminnan sekä soten yhteistyöllä. Erityisesti on huomioitava perheiden mukaan saaminen terveen elämän taloksiin. Tällä hetkellä nuorisotalo on avoinna kolmena iltana viikossa ja disco järjestetään kerran kuukaudessa. Loma-aikoina (hiihtoloma, kesäloma ja syysloma) on järjestetty yönyli leirejä eri ikäisille lapsille ja nuorille.

Liikuntakerhoja järjestetään jokaisena koulupäivänä. Senioriliikuntaa järjestetään kerran viikossa ja sen lisäksi toteutetaan kunnan työntekijöille taukoliikuntaa kerran viikossa.

Talous	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
Hyvinvointipalvelut				1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT	190	9 747	5 120	0	0
Henkilöstökulut	-36 843	-25 396	-40 075	-37	-37
Palvelujen osto	-55 680	-54 298	-52 205	-56	-56
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 890	-4 816	-1 970	-2	-2
Avustukset	-3 500	-3 500	-3 500	-3	-3
Muut toimintakulut	-13 969	-16 458	-13 393	-14	-14
TOIMINAKULUT	-111 882	-104 468	-111 258	-112	-112
TOIMINTAKATE	-111 692	-94 721	-106 023	-112	-112
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-98 123</i>	<i>-82 849</i>	<i>-94 445</i>	<i>-98</i>	<i>-98</i>
<i>Laskennalliset kustannukset</i>		<i>--1 641</i>			
Kokonaiskustannukset	-111 692	-96 362	-106 023	-112	-112

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Eri-ikäryhmien tavoittaminen liikuntaryhmiin	Toimiva senioriliikunta-ryhmä	Senioriliikkujien määrä kasvataan yli 10 kävijään/viikko
Lasten ja perheiden liikunnan määrän kasvattaminen liikuntakassien avulla	Nuorten ja lasten liikuntaryhmien kävijämäärät Lainausaktiivisuuden seuranta. Hyödynnetään liikuntakasseja erilaisissa tilaisuuksissa niiden tutuksi tekemisessä.	Saavutetaan säännöllinen kävijäkunta lasten – ja nuorten liikuntaryhmiin. Aamujumppaan 10 kävijää. Liikuntakassit vakinaiseksi palvelumuodoksi. Aktiiviset käyttäjät.
Laaja-alainen nuorisotoiminta	Erilaisia tapahtumia nuorille. Nuorisotalo auki kolmena päivänä viikossa yhteistyössä 4H:n ja MLL:N kanssa.	Nuorisotalon lisäksi myös muuta toimintaa mm. liikuntakerhoja
Aktiivinen osallistuminen yhteistyötahojen koulutuksiin ja palavereihin viimeisimmän tiedon jalkauttamiseksi kuntaan.	Nuorisovaltuustossa edustus Ristijärveltä. Aktiivinen osallistuminen yhteistyötoimintaan.	Etsivä nuorisotyö hoidetaan lakisääteisesti. Säännöllisyys ja valtakunnallisiin mittareihin vastaaminen.

Lisäksi vapaa-aikatoimi tukee omilla toimillaan ristijärveläisten hyvinvoinnin kasvua. Tietoutta terveellisistä elämäntavoista jaetaan jatkuvasti, kuntalaisia pyritään osallistamaan itsensä monipuolisesti myös liikunnan alalla ja yhteisöllisyyden kasvua pyritään tukemaan resursseja, tietoa, taitoja ja tiloja tarjoamalla.

Palvelualue: **TEKNISET PALVELUT**

VASTUUHENKILÖ **Tekninen päällikkö**

Toiminta-ajatus: Teknisen toimen tehtävänä on huolehtia rakennetun ympäristön toimivuudesta, turvallisuudesta ja yhdyskuntarakenteen kehittymisestä niin, että asuin- ja elinympäristö muodostavat esteettisen, turvallisen, terveellisen ja viihtyisän kokonaisuuden.

Tekninen toimi vastaa kiinteistöjen kunnossapidosta, vesihuollosta, kaavoitus- ja ympäristötoimesta sekä kunnallisteknisistä palveluista. Palvelut tuotetaan osin omana toimintana, osin ostopalveluna omasta kunnasta tai naapurikunnasta.

Yleiset tavoitteet teknisen toimen kehittämiseksi

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Teknisen toimen kustannusten minimointi	Toimintakulut	< talousarvion vastaavat toimintakulut
Henkilöstön ammattitaidon ylläpito	Koulutuspäivät / hlö	Palvelualueen henkilöstö osallistunut tehtävien edellyttämään koulutukseen työntäjän tavoitteen mukaisesti (2 pv/hlö)
Henkilöstöresurssit toiminnan edellyttämällä tasolla	Henkilöstön määrä ennallaan	Eläkkeelle jääneiden tilalle palkattu monitoimiosaaja

Talous, TEKNISET PALVELUT	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	1 252 022	1 347 951	1 211 151	1 226	1 226
Henkilöstökulut	-307 127	-379 431	-342 542	-309	-309
Palvelujen ostot	-594 961	-634 614	-733 480	-569	-564
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-453 150	-460 072	-435 900	-442	-442
Avustukset	-31 000	-32 398	-57 000	-31	-31
Muut toimintakulut	-30 283	-18 354	-17 222	-29	-29
TOIMINTAKULUT	-1 416 521	-1 524 870	-1 586 144	-1 381	-1 375
TOIMINTAKATE	-164 499	-176 919	-374 993	-154	-149
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-492 168</i>	<i>-523 100</i>	<i>-714 667</i>	<i>-482</i>	<i>-477</i>
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-436 180</i>	<i>-511 305</i>	<i>-480 945</i>	<i>-406</i>	<i>-357</i>
<i>Poistoeron vähennys</i>	<i>2 511</i>	<i>2 511</i>	<i>2 511</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>Muut laskennall. kustannukset</i>	<i>0</i>	<i>-15 907</i>			
Kokonaiskustannukset	-598 168	-701 620	-842 660	-151	-152

Tehtäväalue:
Vastuhenkilö:

Hallinto, Rakentaminen ja ympäristö
Tekninen päällikkö

Tehtäväalue sisältää teknisen toimen hallinnon ja investointien sekä muun rakentamisen toteuttamisen hallinnoinnin.

Rakennus- ja ympäristötoimi pyrkii edistämään, ohjaamaan ja valvomaan rakennushankkeita niin, että rakennukset olisivat turvallisia ja terveellisiä käyttää. Ohjauksessa ja toteutuksessa huomioidaan kulloinkin voimassa olevat määräykset ja ohjeet sekä Ristijärven ominaispiirteet. Tavoitteena on ohjata rakentamista valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti energiatehokkaita ratkaisuja noudattaen. Lisäksi rakennus- ja ympäristötoimi pyrkii valvomaan ympäristönsuojelulain tavoitteiden toteutumista.

Rakennusvalvonta ja rakennuslupien hallintaan kohdistuvat tavoitteet ovat kohdassa Lupa- ja valvontalautakunta.

Talous, Rakentaminen ja ympäristö	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	13 250	20 234	12 600	13	13
Henkilöstökulut	-33 777	-88 618	-86 966	-33 777	-33 777
Palvelujen ostot	-24 615	-13 800	-17 500	-25	-25
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 400	-821	-3 000	-2	-2
Muut Toimintakulut	-4 656	-4 953	-2 000	-4	-4
TOIMINTAKULUT	-65 448	-108 192	-109 466	-64	-65
TOIMINTAKATE	-52 198	-87 959	-96 866	-51	-51
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-49 542</i>	<i>-85 303</i>	<i>-96 866</i>		
Laskennalliset kustannukset					
<i>* Muut laskennalliset kustann.</i>		<i>-2 476</i>			
Kokonaiskustannukset	-52 198	-90 435	-96 866	-51	-51

Rakennustarkastajan palvelut 1,5 pv/vko ostetaan Hyrynsalmen kunnalta. Rakennustarkastaja on tavattavissa tiistaisin ja parillisten viikkojen perjantaisin.

**Tehtäväalue
Vastuuhenkilö**

**Tiet ja kiinteistöt
Tekninen päällikkö**

Tehtäväalue sisältää tie- ja kiinteistönhoidon hallinnon, kaavatiet, yksityistiet, avustukset, kunnan omistamat kiinteistöt ja yleiset virkistysalueet. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat metsien hoito, kaukolämpö ja vesihuolto.

Tehtävänä on kunnan hallinnassa olevien katujen, teiden ja muiden alueiden kunnossapitäminen kustannustehokkaasti huomioiden turvallinen käyttö ja kunnan omistamien ja hallinnoimien kiinteistöjen suunnitelmallinen ylläpito taloudelliset resurssit huomioiden. Lisäksi tehtävänä on liikuntapaikkojen ja puistojen sekä yleisten alueiden kunnossapito niin, että ne ovat viihtyisiä ja turvallisia käyttää.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Kunnan hallinnoimien teiden kustannustehokas ja tasokas hoito	Arjen turvallisuus	Liukastumisvahingot 0 kpl
Kiinteistöjen tehokas käyttö	Käyttösuunnitelmat	Laaditaan vähintään 1 käyttösuunnitelma vajaakäyttöisille kiinteistöille
Kaukolämpöverkoston hyötysuhteen parantaminen	Hukkaprocentti	< 15 %

Keskuskoulun asuinvuokratalolle laaditaan saneeraussuunnitelma, jossa otetaan huomioon paikkakunnalla oleva pienten vuokra-asuntojen tarve.

Talous, Tiet ja kiinteistöt	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	1 238 772	1 322 450	1 197 801	1 213	1 213
Henkilöstökulut	-265 302	-284 379	-249 161	-269	-269
Palvelujen ostot	-523 746	-556 287	-657 200	-498	-450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-396 150	-402 724	-380 600	-386	-385
Avustukset	-31 000	-32 398	-57 000	-31	-31
Muut toimintakulut	-25 627	-13 401	-15 222	-26	-26
TOIMINTAKULUT	-1 241 825	-1 289 189	-1 359 183	-1 209	-1 210
TOIMINTAKATE	-3 053	33 261	-161 382	4	3
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-349 378</i>	<i>-331 728</i>	<i>-483 133</i>	<i>-342</i>	<i>-343</i>
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-388 915</i>	<i>-455 710</i>	<i>-428 603</i>	<i>-363</i>	<i>-317</i>
<i>Poistoeron vähennys</i>	<i>2 511</i>	<i>-2 511</i>	<i>2 511</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>Muut laskennall. kustannukset</i>		<i>-13 431</i>			
Kokonaiskustannukset	-389 457	-433 369	-589 985	-355	-310

Omatoimikirjaston omavastuuseen on varattu 8 000 euroa ja palveluopasteiden uusimiseen 10 000 euroa.

Vuoden 2018 toimintakatteeseen sisältyvien metsien hoidon, kaukolämmön ja vesihuollon toimintakate

	Metsien hoito	Kaukolämpö	Vesihuolto
Toimintatuotot	75 000	361 200	12 950
Toimintakulut	-12 500	-283 050	-9 920
Toimintakate	62 500	78 150	3 030

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Urheilualueet ja liikuntapaikat
Tekninen päällikkö

Vastuualue käsittää maastoliikuntapaikat, virkistysalueet ja Osuuskunta Seniorisillalle vuokratun liikuntatalo Virtaalan.

Talous Urheilualueet ja liikuntapaikat	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	0	5 268	750	0	0
Henkilöstökulut	-8 049	-6 434	-6 415	-7	-7
Palvelujen ostot	-46 600	-64 528	-58 780	-47	-40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 600	-56 527	-52 300	-54	-54
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-109 249	-127 489	-117 495	-107	-101
TOIMINTAKATE	-109 249	-122 221	-116 745	-107	-101
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-125 249</i>	<i>-106 577</i>	<i>-101 745</i>	<i>-91</i>	<i>-85</i>
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-47 265</i>	<i>-55 595</i>	<i>-52 342</i>	<i>-44</i>	<i>-41</i>
Kokonaiskustannukset	-156 514	-177 815	-169 087	-151	-142

Latujen kunnossapitoon on varattu 20 000 euroa ja alueiden kunnossapitoon 10 000 euroa. Osa palveluista hoidetaan kunnan omana työnä ja osa ostopalveluna.

Vastuualue
Vastuuhenkilö

Asuminen/Yrityskiinteistöt
Kehittämispäällikkö

Toiminta: Vastuualueen tehtävänä on Ristijärven kunnan asuntotoimeen liittyvien palveluiden tuottaminen sekä asumisviihtyvyyden, turvallisen asumisen ja muiden asumisedellytysten parantaminen sekä Ristijärven Vuokratalot Oy:n ja kunnan asuntotoimen toimien yhteensovittaminen.

Ristijärven Vuokratalot Oy:n hallinnoitavana on 57 huoneistoa ja kunnan suoraan omistamien asuinhuoneistojen määrä on 4.

Keskuskoulun vuokratalossa on 8 huoneistoa, joista 4 on asuinkäytössä. Yhdessä huoneistossa toimii kotisairaanhoidon ja kolme huoneistoa on tyhjillään sisäilmaongelmien takia. Alakerrassa on lisäksi arkisto ja pieni kokoustila. Kiinteistöön tulee tehdä korjaussuunnitelma kustannusarvioineen huomioiden se seikka, että pienille asunnoille on kysyntää. Toisin kuin kolmioille tai vieläkin suuremmille huoneistoille.

Ratkaisuvalta Ristijärven kunnan vuokra-asuntojen asukasvalinnoissa on kehittämispäälliköllä. Vuokra-asuntojen keskimääräisistä enimmäisvuokrista päättää kunnanhallitus.

Yrityskiinteistöjen vuokrista päättää kunnanhallitus siltä osin kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijalle. Määräaikaiset yrityskiinteistöjen vuokrasopimukset päättää kunnanjohtaja.

Suunnitelmavuosien 2019– 2020 tavoitteet

- 1) Teknisen toimen toimintakulujen pitäminen vähintään ennallaan
- 2) Vajaakäyttöisten tilojen käyttösuunnitelmien laatiminen
- 3) Metsä- ja maa-alueiden myynti sekä hoito metsätaloussuunnitelman mukaisesti

Palvelualue: MAASEUTUPALVELUT

VASTUUHENKILÖ Lomituspäällikkö

Toiminta-ajatus: Maaseututoimi vastaa maaseutuelinkeinojen hallintotehtävistä ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä sekä maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalveluista. Maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamisesta on ollut vuoden 2012 alusta lukien yhteistoimintasopimus Puolangan kunnan kanssa. Ristijärven kunta vastaa maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämisestä Melan kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen mukaisesti paikallisyksikön alueella, johon kuuluu Ristijärven lisäksi Hyrynsalmi, Paltamo, Puolanka ja Suomussalmi. Lomituspalvelujen tarkoituksena on turvata maatalousyrittäjien toiminta yrittäjien vuosilomien ja sijaisapujen aikana. Lisäksi järjestetään tuettua maksullista lomittaja-apua mahdollisuuksien mukaan. Ristijärven paikallisyksikkö vastaa turkistarhaajien lomituspalveluista koko Kainuussa lukuun ottamatta Vuolijoen aluetta.

TAVOITTEET 2017

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Tiedottamisen ja koulutuksen järjestäminen maaseutuyrittäjille yhteistyötahojen kanssa	Järjestetyt tiedotus-/koulutustilaisuuksien määrä	vähintään 1 /vuosi omassa kunnassa
Järjestetään maatalousyrittäjien lomituspalvelut lainmukaisina kattavasti ja tasapuolisesti ammattitaitoisen henkilöstön avulla	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vuosilomaa keskimäärin pv/yrittäjä ◆ sijaisapupyynnöiden toteuttaminen ◆ tuetun maksullisen lomittaja-avun keskimääräinen käyttö pv/yrittäjä 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ keskimäärin käyttäjää kohti enintään 0,5 päivää alle laissa mainitun rajan, väh. 25, 5 pv/yrittäjä ◆ vähintään 90 % pyynnöistä ◆ ylittää edellisen vuoden tason
Asiakkaat tyytyväisiä saamiinsa lomituspalveluihin	Asiakastyytyväisyyskysely	<ul style="list-style-type: none"> ◆ lomittajien ammattitaidosta yleisarvosana vähintään 4 ◆ lomitushallinnon palvelusta yleisarvosana vähintään 4

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen parantaminen	sairauspoissaolo -%	alle vuoden 2017 tason
Lomituspalvelut järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti	◆ lomitusaika/ky ◆ lomituspäivän nettohinta ilman matkakustannuksia	◆ enintään +10% valtakunnallisesta keskiarvosta ◆ enintään +10% valtakunnallisesta keskiarvosta

Määrälliset tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019
Toteutuneet lomituspäivät	13 291	11 224	13300	12000	12000
Nettopäiväkustannus €/ pv	157,28	170,04	160,80	166,40	166,40
Lomituspalvelujen käyttäjiä	240	219	230	215	215

HENKILÖSTÖ	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019
Vakinaiset viranhaltijat	1	1	1	1	1
Määräaikaiset viranhaltijat	-	-	-	-	-
Vakinaiset työsuhteiset	44	44	45	44	44
Määräaikaiset työsuhteiset (vuoden aikana)	56	48	55	50	50
Tilapäiset (vuoden aikana)	56	54	50	50	50
Yhteensä	157	147	151	145	145

TALOUS, MAASEUTUPALVELUT	TA 2018	TP 2016	TA 2017	TS 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	2 547 148	2 484 533	2 691 199	2 547	2 547
Henkilöstökulut	-2 178 863	-2 150 676	-2 310 785	-2 179	-2 179
Palvelujen ostot	-346 135	-305 670	-356 164	-346	-346
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-18 650	-14 302	-18 650	-19	-19
Avustukset	-28 200	-28 906	-30 200	-28	-28
Muut toimintakulut	-11 954	-11 705	-13 831	-12	-12
TOIMINTAKULUT	-2 583 802	-2 511 259	-2 729 630	-2 584	-2 584
TOIMINTAKATE	-36 654	-26 726	-38 431	-37	-37
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-30 900</i>	<i>-15 527</i>	<i>-32 100</i>	<i>-31</i>	<i>-31</i>
<i>Laskennalliset kustannukset</i>		<i>-4 863</i>			
Kokonaiskustannukset	-36 654	-31 589	-38 431	-37	-37

Palvelualue: LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA

Lupa- ja valvontalautakunnan toimialana on rakentamisen viranomaispalvelut, luvat, valvonta ja neuvonta. Lautakunta on uusi valtuustokauden 2017 – 2021 alusta aloittanut viisijäseninen toimielin.

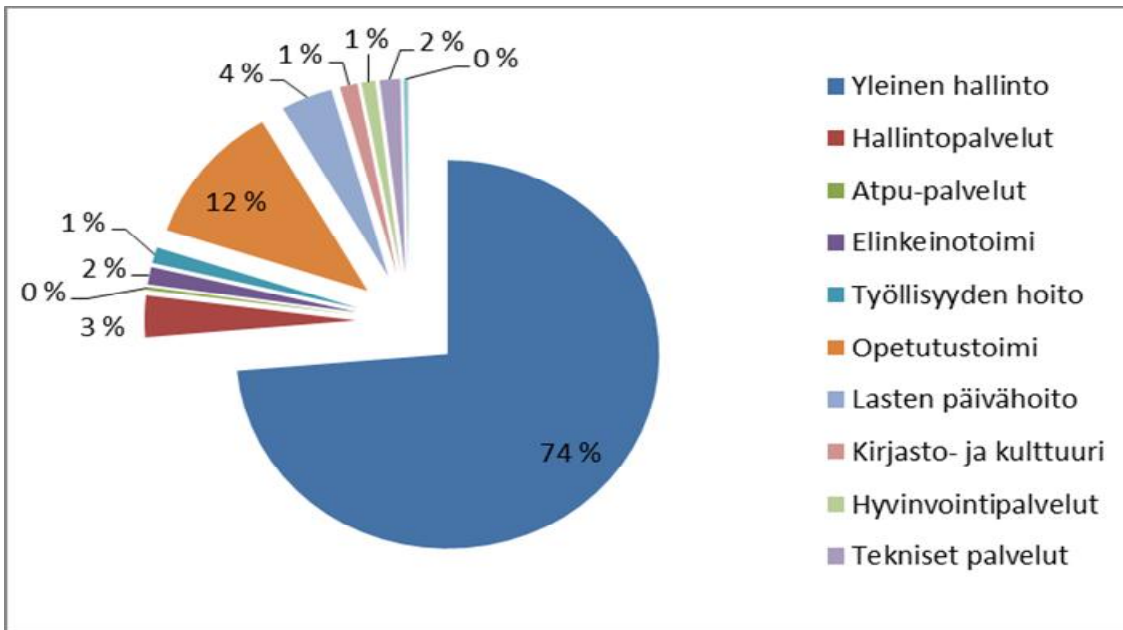
TALOUS, Lupa- ja valvontalautakunta	TA 2017	TP 2016	TA 2017	TS 2019	TS 2020
Henkilöstökulut	-1 700	0	0	-1 700	-1 700
Palvelujen ostot	-1 600			-1 600	-1 600
Muut toimintakulut	0			0	0
TOIMINTAKULUT	-3 300			-3 300	-3 300
TOIMINTAKATE	-3 300	0	0	-3 300	-3 300

Lautakunnan esittelijänä toimii rakennustarkastaja. Rakennustarkastajapalvelut tuottaa sopimuksen perusteella Hyrynsalmen kunta.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ilman lupaa rakennettujen rakennusten saaminen lupakäytännön piiriin	Lupakäytännön piirin saatujen määrä	20 kpl / vuosi
Asiakkaan odotusajan lyhentäminen ja palvelun laadun parantaminen	Lupahakemukset käsittelyyn 2 viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta, asiakasneuvonta	luvan myöntämisprosessi toteutettu kahden viikon kuluessa lupahakemuksen saapumisesta
Myönnettyjen rakennuslupien toteutumisen seuranta	Toteuma-aste (aloitettu/keskeytetty/valmis/rauennot)	4 – 10 tarkastusta viikossa

Tehtävälueiden osuus toimintakatteesta

Yleinen hallinto: kunnanhallitus, Sote ky:n, Kainuun liiton ja Pelastuslaitoksen maksuosuudet sekä siir-
tyneistä toiminnoista aiheutuvat eläkemenoperusteiset maksut. Avustuslainat, Verotuskustannukset
sekä kaavoitus ja lähipalvelut.

Hallintopalvelut: hallintohenkilöstö, kunnan omat yhteiset tukipalvelut ja palvelumaksut Sote ky:n
tuottamista palveluista, henkilöstöhallinto, joka sisältää mm. toimintayksiköttömät –ryhmän eläke-
menoperusteiset eläkemaksut.

4. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2018 - 2020

Palvelu-/tehtäväalue	v/t	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
YLEINEN HALLINTO						
Kunnanhallitus						
Kunnanjohtaja	v	1	1	1	1	1
Hallintopalvelut						
Hallintopäällikkö	v	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	v	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri*	t	1	1	1	1	1
Kehittämispäällikkö	t	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Hallinto yhteensä		4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
*työajasta tekniselle toimelle 55 %						
ATERIA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT						
Palvelupäällikkö	v	1	1	1	1	1
Ruokapalvelutyöntekijä (osa työajasta puht.pid.)	t	4	4	4	4	4
Siivoja	t	3	3	3	3	3
Ateria- ja puhtaanapito yhteensä	t	8	8	8,0	8,0	8,0
* lisäksi vuosiloma- ja työloimasijaisia välttämättömän tarpeen mukaa		1				
SIVISTYSPALVELUT						
Lasten päivähoito						
Varhaiskasvatusvastaava	v	1	1	1	1	1
Lastentarhanopettaja	v	1	1	1	1	1
Lastenhoitaja	t	4	4	4	4	4
Laitosapulainen	t	1	1	0	0	0
Päivähoitoavustaja	t	0	0	1	1	1
Perhepäivähoidtaja	t	4	1	1	1	1
<i>Määräaikaiset lastenhoitajat*</i>		2	1	2	1	1
Päivähoito yhteensä		10	9	10	10	10
*käytetään vain välttämättömässä tarpeessa						
Hyvinvointipalvelut						
Kirjasto-kulttuurisihteeri	v	1	1	1	1	1
Kirjastoapulainen	t	0,58	0,58	0,58	0,58	0,58
Vapaa-aikaohjaaja	t	1	1	1	1	1
Hyvinvointipalvelut yhteensä		2,58	2,58	2,58	2,58	2,58

Palvelu-/tehtäväalue	v/t	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Perusopetus						
Opetushenkilöstö, josta	v	12	12	12	11	11
- vakinaiset	v	11	10	10	11	11
- määräaikaiset	t	1	2	2	0	0
- kuntien yhteiset opettajat (ostopalvelu)*		(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
- etäopettajat (ostopalvelu)*		(1)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Avustava henkilöstö (koulunkäynninohjaajat, toimisto, iltapäiväkerho)	t					
- vakinaiset	t	3	3	2	3	3
- määräaikaiset (oppisop./hankerah.)		1	1	2	0-1	0-1
Yhteensä kunnan palveluksessa olevat		16	16	16	15	15
*eivät sisälly kunnan henkilöstömäärään Sijaisia käytetään välttämättömässä tarpeessa.						
TEKNISET PALVELUT						
Tekninen päällikkö/rakennustarkastaja	v	1	1	0	0	0
Tekninen päällikkö	v	0	0	1	1	1
Rakennusmestari	t	1	1	0	0	0
Kiinteistönhoitaja	t	2	2	2	2	2
Rakennusmies/ja ympäristötyöntekijä	t	1	1	1	1	1
Kehittämispäällikkö / Teknisen toimen talous- ja toimistopalvelu	t	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Määräaikaiset (v. 2018: 3 – 6 kk)	t	3		1		
Tekniset palvelut yhteensä.		8,5	5,5	5,5	4,5	4,5
<i>Palvelusihteerin työpanosta ohjattu teknisiin palveluihin 55 % (rak.tark. 15 %)</i>						
MAASEUTUPALVELUT						
Lomituspäällikkö	v	1	1	1	1	1
Johtavat lomittajat	t	2	3	2	2	2
Määräaikainen johtava lomittaja (osa-aik.)	t		0,5	0,5	0,5	0,5
Maatalouslomittajat	t	42	43	43	42	42
Määräaikaiset maatalouslomittajat	t	25	60	55	50	50
Tilapäiset maatalouslomittajat	t	0	50	50	50	50
Yhteensä		70	157,5	151,5	145,5	145,5
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ (sis. työll. v. 2016)		123	204	198	190	190
- josta vakinaiset		87	89	86	88	88
Vakinaiset ilman lomittajia		36	46	43	46	46
TUKITYÖLLISTETYT kunnan toimipisteissä (arvio velvoitetyöllistettävistä/vuosi), jakson pituus enintään 6 kk	t	2	1	2	2	2

5. KONSERNIN TAVOITTEET

Yhteisöt

Kuntayhtymät otetaan mukaan konserniin, mutta ne eivät ole kunnan tytäryhteisöjä. Osakkuusyhteisö on konserniin kuulumaton yhteisö, jossa kunnalla on vähintään viidesosa ja enintään puolet yhteisön osakkeista tai osuuksien äänimäärästä ja jossa kunnalla on vähintään viidesosa yhteisön osakepääomasta. Osakkuusyhteisöjä vuoden 2016 alussa on yksi, Ristijärven Vesiosuuskunta.

Konserniyhtiöt 1.1.2017

Kiinteistö Oy Saukkohaka	kunnan omistusosuus 100 %
Ristijärven Vuokratalot Oy	kunnan omistusosuus 100 %
Seniorpolis Oy	kunnan omistusosuus 100 %
Osuuskunta Seniorisilta Oy	kunnan omistusosuus 58,8 %
Kuntayhtymät	
Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon -ky	kunnan omistusosuus 2,48 %
Kainuun Jätehuolto -kuntayhtymä	kunnan omistusosuus 2,04 %
Kainuun liitto –kuntayhtymä	kunnan omistusosuus 1,81 %

5.1 KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2017

Toiminnalliset tavoitteet asetetaan merkittävimmille tytäryhteisöille. Vuokrataloja tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Ristijärven Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus

Vuokrataloyhtiön toiminta keskittyy vuokra-asuntojen vuokraustoimintaan sekä asuntojen hallintaan ja markkinointiin. Tavoitteena on saavuttaa asuntojen korkea käyttöaste ja jatkaa rakennusten kunnostustoimia siten että asunnot ovat houkuttelevia ja viihtyisiä sekä turvallisia käyttää ja asua.

Visio

Ristijärven kunnan strategisena tavoitteena on saattaa kaikki Ristijärven kunnan suoraan tai välillisesti omistamat asuinhuoneistot kiinteistöyhtiön hallinnoitaviksi huomioiden Ristijärven Vuokratalot Oy:n taloudellinen kantokyky. Samalla tulee kuitenkin huolehtia siitä, että tarjottavien vuokra-asuntojen määrä vastaa kysyntää. Yhtiö hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa huoneistoja sekä kehittää yhtiön tuottamia palveluita.

Toiminta vuonna 2018

Ristijärven Vuokratalot Oy jatkaa rakennusten suunnitelmallista kunnostusta. Tulevana toimintavuotena jatketaan PTS:n tekemistä siten, että saadaan suunnitelma koko vuokra-asuntokannan remonttien kiireellisyydestä aikataulutuksineen ja hinta-arvioineen sekä kuinka ne on sopeutettavissa yhtiön talouteen. Asumisviihtyvyyttä pyritään parantamaan kuuntelemalla koko ajan herkillä korvalla asukkaita ja heidän toiveitaan. Pappilantien ja Kunnaksenkujan jätekatosten rakentaminen siirtyy kevääseen 2018 suunnittelun viivästymisestä johtuen.

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Asukasviihtyvyys	Asukasvaihtuvuus	< 30 %
Haluttavat ja viihtyisät asunnot	Asukastyytyväisyys, suunnitelmalliset vuosikorjaukset	Vuosikorjaussuunnitelma ja sen toteuttaminen
Asuntojen hyvä käyttöaste	Käyttöaste	Käyttöaste > 90 %
Vähäiset luottotappiot	Saatavien perintätehokkuus ja nopeus	luottotappiot alle 3 %

Osuuskunta Seniorisilta, VIRTALA

Visio

Osuuskunta Seniorisillan liiketoiminta-ajatuksen tavoitteena on asiakaskunnan kokonaisvaltaisen palvelukokonaisuuden toteuttaminen perustuen hyvinvointi- / liikuntapalvelujen, ohjelmapalvelujen, majoituspalvelujen ja kahvilapalvelujen myymiseen. Osuuskunnan tarkoituksena on terveyttä, kunnossa pysymistä ja hyvää oloa edistävien palveluiden tuottaminen erityisesti ikääntyville henkilöille kannattavan liiketoiminnan muodossa. Lisäksi varsinaisen tarkoituksen tukemiseksi on tarkoituksena tarjota palveluita ja tiloja kaiken ikäisille asiakkaille sekä yrityksille.

Toiminta ja organisaatio

Osuuskunta Seniorisilta ylläpitää Liikuntatalo Virtaalan toimintaa ja harjoittaa vuokraustoimintaa omistamissaan Apartementos huoneistoissa osoitteessa Verkkotie 10. Toiminnan tavoitteena on löytää uusia käyttäjäryhmiä palvelujen piiriin ajankohtaisilla teemoilla ja palvella paikkakuntalaisia sekä matkailijoita. Asuntojen vuokrausta lyhyt- ja pitkäaikaiseen käyttöön jatketaan ja mahdollisuuksien mukaan laajennetaan.

Vastuuorganisaationa toimii osuuskunnan hallitus, jossa ovat edustettuina osuuksien omistajat. Kunnan omistusosuus on suoraan 58,8 % ja Seniorpolis Oy:n kautta 29,4 %. Osuuskunnalla on 2 työntekijää.

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Toimintojen käyttöaste	Kävijämäärät	Kävijämäärät pysyvät ennallaan ja lisääntyvät eri ryhmissä
Toiminnan tehostaminen	Muutos palvelujen käyttäjissä Osaava henkilökunta	Uusia palveluja otetaan käyttöön.. Palvelut toteutetaan kustannustehokkaasti.
Menojen kattaminen toiminnasta saaduilla tuloilla	Liikevaihto Kunnan rahoitus	5 – 10 %:n lisäys nykyiseen Kunnan rahoitus säilyy ennallaan.

Seniorpolis Oy

Ristijärven kunnalla on ostopalvelusopimus Seniorpolis Oy:n kanssa elinkeinotoimen asiantuntijapalvelujen tuottamisesta, viimeksi Helmi Willas –hankkeen kautta. Vuoden 2018 talousarvioon kunta ei ole varannut määrärahaa palvelujen ostamiseen. Yhtiöllä ei ole ollut palkattua henkilökuntaa hankkeen päättymisen jälkeen.

Kiinteistö Oy Saukkohaka

Kiinteistö Oy Saukkohakan vuokra-asuntojen vuokrausaste on vuoden 2017 syksyllä 40 %. Yhtiön asunnoille ei ole ollut kysyntää, mikä johtuu osaksi asuntojen kunnosta. Yhtiön vuokralalolle olisi tehtävä mittava talotekninen ja asuntojen kuntoa parantavat peruskorjaus sen vuokrausasteen nostamiseksi. Ratkaisut asian suhteen tehdään vuoden 2018 aikana.

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2015	TP 2016	TA 2018	TS 2018	TS 2019
Konsernijohtolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohton raportoitava valtuustolle, krt/v	2	2	2	2	2
Konsernin toimintatuotot toimintakuluista, %	55,4	54,71			
Konsernin vuosikate poistoista, %	63,6	68,9			
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,3	36,6	35,0	35,0	35,0
Konsernin korolliset lainat/asukas, €	4 409	4 586	4 600	4 600	4 600
Kunnan edustajille asetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle, krt/v	-	-	2	2	2

Kunnan vastuusitoumukset tytäryhteisöissä 31.12.2016

<i>Ristijärven Vuokralot Oy</i>	euroa 1 215 000,00
---------------------------------	-----------------------

Kunnan takausvastuut osakkuusyhteisöissä 31.12.2016

Ristijärven Vesihuolto-osuuskunta	458 856,04 €
Ristijärven vanhaintukisäätiö	69 222,87 €